Official organ of the
1st CORPS
of Polish soldiers
in Jersey City and in the surrounding places.

Official Organ of the Polish political independent CLUB
in Jersey City N. J.

Organ of the branch of the SOLDIERSSOCIETY „KRAKUSY"
in Perth Amboy, N. J.

Official Organ of the 1-st CORPS of Polish soldiers of the State of Pennsylvania

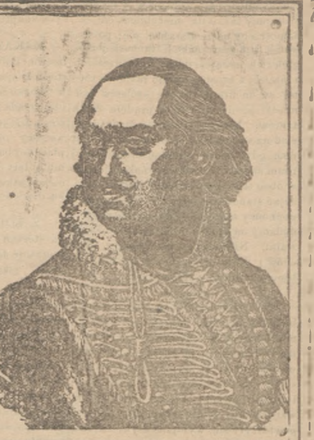

„PATRYOTA"
tygodnik polityczny, naukowy i społeczny.

Wychodzi co piątek i kosztuje:
dolar 1.50 rocznie
marek 6.
szr. 5.
frank. 10.
Pojedyńczy numer 5c.
...pod adresem:
T. Wąsowicz, wydawca
1831—1833 Frankford ave. PHILA.

THE WEEKLY
„PATRYOTA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
The oldest Political Polish Newspaper in Pennsylvania. It has a large circulation in the U. S. & Canada.
Represents the interests of more than 1,000,000 Poles living in U. S.
subscription $1.50 per year.
Address
1831—1833 Frankford ave.
Philadelphia Pa.

ORGAN URZEDOWY I-go KORPUSU WOJSK POLSKICH I KLUBU NIE. JANA III- o SOBIESKIEGO W JERSEYCITY, I OKOLICY.

Z krwi i kości naszych powstanie mściciel narodu! — Bóg i Ojczyzna" — Pamiętaj, że Ojczyzna nasza to relikwia święta!

No 16 rok VIII — *Entered at the Post office of Philadelphia at second class mail matter* — Philadelphia, dnia 23 Kwietnia 1897

KALENDARZYK

23 Piątek Wojciecha b. i m.
24 Sobota Jerzy patr. pol.
25 Niedz. Marek ew.
26 Poniedz. Klet i Marcelin.
27 Wtorek Teofil biskup.
28 Środa Witalis m.
29 Czwartek Piotr m.

The „Patryota" Publication
Theo. Wasowicz Publisher.
1831-33 Frankford Ave.
Philadelphia Pa

BRANCH OFFICES
of „Patryota."
Jersey City N. J. 100 Morris st.
J. Podoski Agent
State Island N. Y. Mariners Harbour.
J. Wojtaszek L. Box 114
Passaic N. J. 107 Essex st.
J. Rothowski
Reading Pa. 683 S. 9-th st.
W. Przeplora
BRAZIL Porto Alegro.
Est. Rio Grande do Sul.
39 rua General Victorino
FR. B. ZDANOWSKI

Do czego to zmierza?

OD WYDAWCY

W ostatnim tygodniu pojawiły się sażniste artykuły w pismach klerykalnych. stojących na żołdzie księży, o przebiegu sprawy ks. Tarnowskiego z wydawcą „Patryoty" T. Wąsowiczem. Korespondencye te miały podpis: Komitet parafialny. Że głową takiego komitetu jest zwykle miejscowy proboszcz, udaliśmy się przeto do Wielb. ks. Macieja Tarnowskiego z zapytaniem: co ma ja znaczyć owe korespondencye?.. Czy-żada nowej walki, czy mamy rozpoczać na nowo, zakończone heca?.. które ani Jemu ani Polonii nieprzyniosły żadnej korzyści ani chwały?...

Na to Wielb. ks. Maciej Tarnowski odpowiedział: że nic nie wie o żadnej korespondencyi wysłanej do klerykalnych pism, że to jest nadużycie — i upoważnia nas do opublikowania że nie żądał innego sprostowania nad to, jakie było umieszczone w „Patryocie" po zakończeniu procesu.

Ow sławetny Komitet „jakiś" — (bo nie wiemy jaki a i ks. Tar. nie wie o nim) żali się że pisaliśmy owemi czasy, że za piwo na Piknik, komitet w rachunku podał po 8 dol. za beczkę — przecież każdy wie, że biorąc kilkanaście beczek na raz, można dostać beczkę piwa po $:7. I oto była kwestya na sessyi po piknikowej, o której wspomnieliśmy w kronice miejscowej.

Pytamy, czy taka wzmianka mogła narazić parafialny komitet na utratę $:1,500 — o które sławetny, arcymądry komitet ma zamiar upominać się sądownie od „Patryoty" — O maślane główki! naiwni, rozpanoszeni szlifami, pozornie wstawami, litujemy się nad wami! bo wiemy doskonale, że niewinicie co czynicie!.

Dalej, ów chorujący na „rozum" komitet... ogłasza że ks. Tar. jako szlachetny i pobłażliwy kapłan nie miał zamiaru mścić się i procesować. O tem i my wiemy. Namówili go do tego osobiści nasi nieprzyjaciele obrażeni za to że na pisaliśmy „ongi" o nich prawdę. I jakiż z tego rezultat?—Oto, że jedna i druga strona wyrzuciła na marne po kilkadziesiat dolarów.

Dalej, ów rozpanoszony komitet pisze: że Wydawca „Patryoty" nie bronił się wcale, i na sadzie przyznał się że jest „guilty".—Jest to kłamstwo, godne mądrych głów owego komitetu. Albowiem Wydawca za porala swego adwokata który porozumiał się z adwokatem ks. T. i z prokuratorem, tak odpowiedział sędziemu: „Być może, że w jednej sprawie jestem winien, ale w drugich dwóch, nie." — Na to sędzia Audenrich przemówił do wydawcy aby nie publikował na przyszłość nic takiego co by niepochodziło z wierogodnego źródła albo obrażało ks. Tar. lub szkodziło religii. I w pół-godziny wielka sprawa o $ 100,000 zakończyła się.

Wydawca „Patryoty" radzi przeto: aby Forysie powrócili do stajni, i nie wdzierali się do urzędów, do których wcale nie są zdolni ani wykształceniem ani wychowaniem Trochę dolarków w kieszeni... poprzewracało im mózgi...

Pisma które zamieściły owa korespondencyę nieprawną, a mianowicie; „Polaka w Ameryce" (ten nie odwoła, wiemy o tem) i skwapliwa „Gazetę Katolicka" prosimy o zamieszczenie naszej niniejszej odpowiedzi, i o nieprzyjmowanie korespondencyi od komitetów parafialnych bez podpisu ks. proboszcza parafii w czem zresztą te pisma (w innych razach....) są dość źle ale.

Wydawca „Patryoty"
Teo. Wąsowicz

WIADOMOSCI
ZAGRANICZNE

Grecya. Nareszcie, pomimo poważnych przeszkód, stawianych przez mocarstwa — wojna pomiędzy turcyą a grecyą wybuchła i prowadzona jest z zaciekłością z obu stron.

Oddziały powstańcze małemi a pomyślnemi utarczkami zniewoliły regularną armią do wtargnięcia na terytoryum tureckie.

W poniedziałek, pułkownik Manos na czele 25-cio tysięcznej armii wkroczył do Epiru. Turcy zostali pobici w Reveni, gdzie ich padło w zabitych i rannych 7,000. Odznaczył się, wielką brawurą w tej bitwie generał Smolenitz (Smoleński, były minister wojny). W walce tej o mało nie dostał się do niewoli głównodowodzący armią turecką Edhem Pasza. — Zwycięstwo to podniosło niesłychanie na duchu ludność grecyi zdekurażowaną powodzeniem turków w przesmyku górskim Miluno i zatopieniem przez nich parowca greckiego „Ateny" — w zatoce Salonika.

Zażarta bitwa została stoczoną w paśmie górskim Milira. Turcy przygotowani, zatoczyli działa na wysokie wzgórza i celnymi strzałami razili greków w przesmyku. Telegramy donoszą że turcy walczyli jak szatani a grecy jak starożytni bohaterzy! Turcy utrzymali się. Grecy stracili 1,000 ludzi — turcy nie o wiele mniej, oraz poległ dzielny Hotiz pasza 80-letni dowódzca zahartowany w wojnie z moskalami, rażony trzema kulami.

Z obu stron żołnierze biją się jak lwy.

Grecka piechota strzela celniej. Liczne bandy Albańczyków wkroczyły do Epirei i niosą rabunek i spustoszenie. Grecy zdobyli główne forty Preveza — a także Domasi.

General Smolenitz odparł dzielnie pod Reveni siedm razy powtórzony, szalony atak armii Edem paszy.

22 kwietnia Wielka bitwa rozgrywa się pod miastem greckiem Larissa które, turcy przechwalają się że w ciągu trzech dni zdobędą. Naczelny dowódzca turecki zażądał 40,000 posiłków rezerwy z Saloniki, lubo jego armia o wiele przewyższa liczbą armię grecką. Książe Konstanty zażądał posiłków. Ostatnie rezerwy powołano pod broń.

Król grecki wyraził się że wojna wynikła wskutek intryg które się ujawnią nie długo — „mocarstwa pragnęły wojny — mają ją. ona jest wynikiem ich wspólnego działania; Grecya wie, że musi zwyciężyć albo zniknąć." i

Marynarka grecka zdobywa Salonikę która jest głównym składem zapasowym armii tureckiej. — Bombardują z zatoki Saloniki Platomonę i Leptokaryę i wysadzili w powietrze turecką prochownię która wielkie wyrządziła szkody.

Cesarz Wilhelm i car, wysłali zdolnych oficerów, generałów i admirała nawet w pomoc turkom. Angielscy oficerowie proszą o przyjęcie ich do armii tureckiej. Żydzi dobrowolnie wstępują do armii sułtana i wspierają go swymi wpływami i pieniędzmy. Serbia, Bulgaria i Montenegro przyrzekły carowi, zachować ścisłą neutralność.

Grecya pozostawiona sobie samej! Wspierają ją ochotnicy przybyli z włoch a nawet Riciotti Garibaldi ma w tych dniach przybyć — ale to lichy żołnierz z tych ochotników.

Król Jerzy wyrzekł: że Turcya rozpoczęła wojnę za zgodą mocarstw. Wojna obecna może być długa i krwawa. Wielka zbrodnia została spełniona przeciwko prawu i ludzkości w sprawie Krety i kara za nią rozpoczęła się.

Kobiety greckie wydały patetyczną Odezwę do kobiet chrześcijańskich starego i nowego świata: — „Chrześciańskie matki, siostry i żony — cywilizowane jak i wy — wzywają waszej pomocy. Nasi synowie, bracia i mężowie walczą w obronie krzyża i są zabijani i ranni za tę świętą sprawę. Ich krew plami ostatnią kartę historyi 19 go wieku, historyę cywilizacyi i postępu, którą wy prapagujecie."

„Kobiety Chrześciańskie! nie bierzcie na siebie odpowiedzialności za waszych dyplomatów. Poruszcie w sercach waszych mężów i synów uczucia bardziej chrześciańskie. Połączcie się a wasz protest odbije się echem w sercach narodów i ludu. Stwierdźcie waszą energią i czynami chrześcian kimi że kobieta, ten prawdziwy misyonarz prawa, z ewangieliczną miłością i sprawiedliwością w sercu swem — staje po stronie uciemiężonych."

Na czele Komitetu są: Królowa grecka Olga i następczyni tronu Zofia. Ofiary wysyłac można pod adresem: — Solon I. Viasto editor of „Atlantis" — 2. Ston str. New York.

RZYM. We czwartek [12] gdy król Humbert jechał w powozie na wyścigi, napadł na niego fanatyk polityczny, robotnik Acciarito, i sztyletem chciał go zamordować. Król podniósł się z miejsca i uniknął pchnięcia a morderca został pochwycony. Król udał się na wyścigi jakby nic nie zaszło. Gratulowany z zapałem odpowiedział: „jest to mały wypadeczek — właściwy mojemu rzemiosłu" Manifestacye sympatyczne na cześć króla w całym kraju.

GRECY zamieszkali w Turcyi są zorganizowani w towarzystwa sekretne — liczą oni przeszło 200 tysięcy członków. Są oni gotowi spalić Konstantynopol. Mają pieniądze, są odważni i głośno odzywają się: „my nie ormeńczycy... my nie pozwolimy się poniewierać przez bisurmanów"

23 KWIETNIA. Larissa nie zdobyta jeszcze. Grecy trzymają się dzielnie, odebrali nawet Gritzowali, która wpadła w ręce turków przez niewykonanie rozkazów ks. Konstantego danych pułkownikowi Anzelmos, który z rozpaczy popełnił samobójstwo. Ochotnicy przybywają i za kilka dni stanie ich 40,000 pod sztandarami grecyi.

W ZACIĘTEJ BITWIE pod Tirnavo padł generał Djetal Pasza, jest to już drugi pasza poległy.

Ricciotti Garibaldi przybył do Aten z kilkudziesięciu oficerami włoskimi. Admirał turecki oznajmił, że flota nie jest w stanie wystąpić do walki Wszystkie okręta przeto powróciły do portu.

Kuba Powstańcy jeszcze są w posiadaniu portu Banes, hiszpanie wysłali eskadrę złożoną z 10 wojennych okrętów dla usunięcia torpedów umieszczonych w tej zatoce. Generał Garcia rozbił konwoj hiszpański i zabrał amunicyą którą transportowali. Maximo Gomez zburzył miasto Jiboros. Generał Diaz wyczekuje mającej odejść ekspedycyi w okolicy San Juan — a Bandera i Carrillo znajdują się w Santo Clara. Wogóle, powstańcy trzymają się dobrze pomimo zapewnień Weylera, że już ich prawie nie ma. Pora dżdżysta zaczyna się. Febra i ospa już gniotą hiszpanów.

Powstańcy powiesili amerykanina Kelley który opuścił hotel w Hawanie nie zapłaciwszy rachunku i ulał się do powstańców przedstawiając się im jako specyalista dynamiciarz. Powstańcy wzieli go za szpiega i jako takiego, powiesili bez ceremonii i odeszli. Urwał się jednak stryczek, Kelly użył oprzytomniał i drapnął w stroju Adama do hiszpanów, następnie dostał się do Hawany, gdzie go konsul amerykański poszukiwał.

NOWINY
AMERYKANSKIE

Washington. W Senacie zrobiono wniosek aby prezydent Mc Kinley przesłał wyrazy sympatyi królowi greckiemu od narodu Stanów Zjednoczonych.

Powodzie zmniejszają się wszędzie z wyjątkiem Natchez gdzie grobla została przerwana i woda zalała kilkadziesiąt tysięcy akrów ziemi. Mieszkańcy jednak będąc na to przygotowani, ocalili swoje trzody i mienie.

Międzynarodowy Kongres Poczty odbędzie się w Washingtonie — wielkie czynią przygotowania na godne przyjęcie delegowanych ze wszystkich państw świata całego

Senat wkrótce zacznie debata nad proponowaną Taryfą Dingleya. Jeżeli senat przyjmie taryfę, to będzie ona znacznie zniżona, szczególnie w opłacie za bawełnę i mineraly. W każdym razie debata nad taryfą ukończą się w połowie maja. — Senat załatwił budżet Indyan, dodawszy tylko poprawkę dotyczącą otwarcia rezerwacyi Indyan Uncompangre.

POTRZEBA zdolnego człowieka lub kobiety do podróżowania dla odpowiedzialnej i znanej firmy. Zapłata $780 rocznie i wszelkie wydatki. Pozycya jest stała i gwarantowana potrzeba grzecznie ladeczeń. Proszę napisać własnoręcznie z kopertą zaadresowaną i marką pocztową na odpowiedź do The National Star Insurance Bldg., CHICAGO ILL.

Polacy w Ameryce.

WSPANIAŁY KOSCIOŁ w Detroit, wielb. ks. Kolasiński ocalił zaciągnięciem pożyczki w pewnem banku kanadyjskim. Kościół sprzedany za dług za $40,000 a wart $200,000 — W Seminaryum polskiem znajduje się 137 uczniów. — Parafią w Bay City ma objąć wielb. ks. Skory na życzenia obu partyi — W Pike Lake odbyło się poświęcenie nowo zbudowanego kościoła olskiego. — W Plover Kościół polski jest na ukończeniu

SOKOLSTWO rozrasta się i wzmaga na siłach. W tym roku urządza dwa wielkie zloty: w Lipcu (3 4 i 5) w South Bend Ind., a we wrześniu, w czasie Sejmu Z. N. P. w Philadelphii. W South Bend zjadą się gniazda z zachodu w Philadelphii znów, stany do połowy gniazda ze wschodu.

PACERZ KULOCHRONNY brata zakrystyana Żeglona w Chicago, zainteresował porucznika Ulanów armii austryackiej St. Sarneckiego tak dalece, —że przybył naumyślnie i po odbytych próbach postanowił go jeszcze udoskonalić.

Pancerz obecny robiony ręką a zatem nieregularny, odbija kule rewolwerowe z łatwością, karabinowe zaś na 150 yardów, grzęzną w nim ale na desce na której pancerz zawieszony, pozostawiają zaledwie ślad. W odległości tysiąca yardów, kule karabinowe odbijać się będą tak jak rewolwerowe. Porucznik Sarnecki nie wątpi że rząd austryacki nabędzie od brata Żeglonia sekret tej kulochronnej tkaniny.

„KATOLIK" pismo wydawane przez księży w Milwaukee zabiera się do wiecznego spoczynku; księża żałują ciężko ich pracą zdobytego grosza na wydawnictwo, a owieczki nie umiejąc ocenić prawowitego Katolika także nie chcą płacić. Za to pojawił się w Serenton „Przegląd" także kosztem kilku księży wydany. Ale i jemu nie długie życie wróżą. Oto dowód:

Plymouth d. 13 kwietnia 1897 r.
Szanowna Redakcyo!

W obec nadesłanej mi odezwy przez „manadżera" Scrantońskiego „Przeglądu", z prośbą o poparcie tegoż, niniejszem publicznie oświadczam iż w żadne szopki się nie bawię, do „menażeryi" ks. Dembińskiego należeć nie myślę i pisma jego utrzymywać nie będę „Bez ks. Tomkiewicza można być zbawionym."

Z Szacunkiem
Ks. Fr. Tomkiewicz
Proboszcz polskiej parafii
w Plymouth Pa.

„KURYER ŚWIĄTECZNY" redaguje jegomość hrabia Skarżyński były niefortunny redaktor „Narodu".

WIEL. Ks. PRADZYNSKI w Milwaukee został aresztowany za pobicie 10 letniego chłopczyka. — W Poznaniu, Mich., gdy ks. Bogacki (strzelec) wszedł na ambonę, połowa ludzi wyszła z kościoła — następnie, komitet parafialny prosił go aby wyniósł się gdzie indziej, co też i uczynił — Ks. Ignasiak w Erie odmawia rozgrzeszenia Związkowcom. Jest to nadużycie. Widocznie ks. Ignasiak zapomniał albo wcale nie czytał w teologii „o Sakramencie Pokuty." Zażalenie do biskupa będzie podane.

W „GŁOSIE LUDU" organie „niezależnych" czytamy: „Sławetny Zaleski i księdz do tego, dał drapaka tak że nikt nie wie co się z nim stało, pozostawiając po sobie pełno guzów i siniców na plebanii i żal nieutulony ks. Kam po stracie pieniędzy za dwa pogrzeby i kilka chrztów i mszyczek, za które zastępca Zaleski w czasie przejażdki ks. K. do Green Bay otrzywał.

Ks. Kam., exkandydat biskupi, wrócił z uciążliwej podróży od Arcybisk. Villatego, ale podobno z dłuższym nosem jak sam a infuła.

Podobno Arcybiskup miał powiedzieć, że bałwanów na biskupów konsekrować nie myśli, ale obiecuje jednakowoż, że w krótkim czasie wyświęci „zapiecnego" kleryka Piotrusia na księdza.

Oj będą się baby cieszyć i lby nastawiać do ściskania, a będzie to znowu bezu nie lada; znowu jednego pyrobka mniej, ale za to jeden więcej księdz przybędzie.

WYBORY w Poniatowskim Wis. odbyły się szczęśliwie. Ani jeden nie mieć nie dostał urzędu. Posady prezesa superwizorów, superwizorów, sędziego, kasyera, assesora, klerka i konstabla objęli polacy. — W Toledo w 11 ej Wardzie, polacy wybrali wszystkich swoich kandydatów, pomiędzy nimi J. Bujarskiego na assesora — W Detroit dostali urzędy miejskie inspecktorów ulic p. Wł. Major i p. Madaj.— W Lemont, Ill., Kaz. Buszkiewicz został wybrany na sędziego pokoju. — W Chicago, p. Piotr Kiolbasa został aldermanem 16 wardy a p. Marcin Wiora 33 wardy w South Chicago.

WANTED AN IDEA Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer.

Jedyne Piwo zdrowe jest:
John'a A. Lengel's
„Bawarskie Lager Beer"
wszyscy i każdy — chłopiec czy dziewczyna z narodu Kościuszki pić powinni
—bo ono jest zdrowe! —
Znajduje się ono wszędzie.
office i BROWARna ul.
5-ej i DUPONT
W WILMINGTON DEL
ŻĄDAJCIE OD WASZEGO DOSTAWCY O TO PIWO.
Telefon 764.

Jakoba Hornunga
„Tioga Brewery"
Browarnia i Butlownia Piwa
na 22-ej CLEERFIELD ul. w Philadelphii, Pa.
Wyrabia piwo po „staro-krajowemu" to jest z prawdziwego a nie sztucznego Chmielu i czystego Słodu. To też w porównaniu innych browarów piwo nasze odróżnia się naturalnym smakiem, właściwym aromatem i nie zrównaną dobrocią. Wszyscy Polacy którzy zapróbowali naszego piwa — innego nie biorą, oświadczając: że lepszego nie ma.
Zamówienia beczkami lub sądkami, natychmiast dostarczamy. Na Manayunk i okolicę rozwozi nasz reprezentant p. Fr. Kabieński na 4301 Creason st. potrzebujemy reprezentantów w innych częściach miasta.
Spróbójcie naszego piwa—innego pijać nie będziecie, bo w nim znajdzie się pożywność smak doskonały i miły zapach prawdziwego chmielu

A. S. ASHBRIDGE Jr.
ADWOKAT
106 N 15 ul. st. Philadelphia, Pa
Poleca się Szan. Publiczności Polskiej w sprawach sądowych kryminalnych i cywilnych.

PIJCIE PIWO
Z nasławniejszej browarni
HARTMANN and FEHRENBACH
John G. Hartmann, Pres. & Gen. Manager — Charles Fehrenbach, Vice President — J. G. Fehrenbach Secr.
BROWARNIA I BUTLOWNIA
W WILMINGTON, DEL.
Browarnia przy ulicy Levering Ave. & Scott st. Telefon 446. — Skład i butlownia piwa Orange st. Telefon 851.
Polak, smakosz powinien każdy pić to piwo. A więc kupujcie sądkami i boxami smaczne piwo od
Hartmann & Fehrenbach

EGZYSTUJE OD ROKU 1861

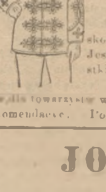

Geo. Evans i Co.
132 N. 5-TA UL.
PHILADELPHIA, PA.
Wielka fabryka uniformów i ubiorów dla towarzystw wojskowych i cywilnych.
Jesteśmy przysposobieni do wykonania uniformów, we wszystkich kolorach i stylach po nadzwyczaj niskiej cenie.
Zrobiliśmy 14 kompletnych polskich wojskowych ubiorów dla towarzystw w różnych miastach, do których możemy powołać się o rekomendacye. Po bliższe wiadomości prosimy zgłosić się do

JOS. STOECKLE
„Diamond State Brewery."
Najwyborniejsze: LAGER BEER i PORTERY.
Reg 5-tej i Adams ulicy
WILMINGTON, Del.
BUTLOWNIE:
P. E. Cuer
na 4-ej i Union ul.
Foord Bottling Co.
na 6-ej i Orange ul.
P. I. Leonard
na New Castle
Wood & Slack, Agenc
Chester Pa
TELEFON — 1 83.

Z Ojczyzny.

Z pod Zaboru pr skiego.

GORĄ NASI! Podtym tytułem pi szą gazety Wielko-polskie o wyborach w okręgu świeckim.

W zeszłą środę odbywały się w okręgu świeckim w Prusach Zachodnich wybory do parlamentu. Zwyciężyli Polacy, wybrawszy posłem p. Juliana Sasz-Jaworskiego z Lipienek, który otrzymał przeszło tysiąc głosów więcej, niż Niemiec przeciwnik p. Hols z Parlina Pan Hols wybrany został zeszłego roku z tego samego okręgu posłem do parlamentu, ale przy wyborach tych ze strony niemieckiej takie zaszły nadużycia, że wybór ten unieważniono. Teraz Polak zwyciężył, dzięki gorliwej agitacyi ze strony polskiej i dzięki gorliwości ludu polskiego, który gromadnie śpieszył do urny wyborczej, oddając głos na katolika Polaka. Nawet Niemcy chwalą gorliwość ludu polskiego, gdyż niektórzy z naszych, będąc na robocie w dalszych stronach, bo aż w Królewcu i dalej, przybyli na ten jeden dzień do domu i oddawszy swój głos, wracali z powrotem w świat. Rzadki, a piękny to przykład spełnienia obowiązku obywatelskiego.

Naturalnie, że w obozie przeciwników wielkie rozgoryczenie i rozpacz prawdziwa, że w Świeciu przeszedł Polak. Wolą przecież niektórzy z naszych „naj serdeczniejszych", żeby lepiej socyalista lub anarchista przeszedł, byle nie Polak-katolik. Choć więc w Świeciu i pomiędzy Niemcami panowała niejedność, to jednakże w ostatniej chwili wszyscy Niemcy się pogodzili, aby tylko nie dopuścić wyboru Polaka. Nie udało się to jednakże, więc wymyślili przynajmniej, żeby Polaków zohydzić, wieść że Polacy uśmiercili nauczyciela.

Sprawa ta ma się tak: Na torze kolejowym pomiędzy Świeciem a Terespolem znaleziono ciało nauczyciela Grotter z Luszkowa. W jaki sposób śmierć on poniósł, dotąd nie wiadomo, ale śledztwo zapewne to wykaże. Zagorzałe gazety niemieckie nie czekają jednakże, aż śledztwo coś wykryje, tylko z góry twierdzą, że ów nauczyciel zapewne pokłócił się z Polakami we wagonie o wybory i ci go z wozu wyrzucili. Mają przynajmniej na kilka dni snów coś do pisania i w ten sposób chcą się niby pocieszyć po klęsce w powiecie świeckim. Gdy się wykryje, że o owym nauczycielu znowu naklamały, poniosą drugą klęskę, choć co prawda, dziś niektóre gazety niemieckie w kłamaniu i oczernianiu Polaków przy każdej sposobności, straciły już wszelką uczciwość i sumienność.

RAOUL KOCZALSKI z d. 3 stycznia r. b. wstąpił w rok dwunasty życia. Mimo to robi wrażenie 16—17 letniego młodzieńca, pełnego sił żywotnych. W d. 9 grudnia r. p. dawał on w Lipsku swój tysiączny koncert. Rzadki to zapewne jubileusz nawet u zastarzałych artystów. W Lipsku wyszła świeżo broszura p. t.: Raoul Koczalski. Broszura ta daje nam szczegóły o staro-szlacheckiej rodzinie Koczalskich i rozwoju talentu młodocianego artysty, któremu przepowiadano, że zmarnieje tymczasem on sięgnął przed wiekiem. W broszurze tej pełno też jest wizerunków Raula, począwszy od półrocznego dziecka. Talent dziś rozwinął się w całej pełni, odznacza się nie tylko skończoną doskonałością na polu gry fortepianowej i kompozycyi, ale i próby prowadzenia orkiestry wypadły ku zadowoleniu fachowców. Pisma muzyczne pełne są chwały naszego rodaka, który obecnie koncertuje w Poznaniu z niesłychanem powodzeniem.

PSZCZYNA. Śmiercią głodową zmarł 73 lat liczący wymiernik (wycużnik) Franciszek Trojca z Brzezia. T. został przez swego syna i teściów tegoż z domu wypędzony i musiał żebrać. W zeszły piątek udał się ku Pszczynie, gdzie na drodze z głodu upadł na ziemię i umarł. Nadchodzący przechodnie znaleźli T. nieżywego.

GOŁAŃCZ. Majątki Dziwonowo (Schwanau) Mięczyniek i Niedzwiady (Baerenbusch) w pow. wągrowieckim, mające około 6 tys. mórg obszaru, sprzedaje Komisya kolonizacyjna na parcele rentowe pomiędzy osadników niemieckich.

KOMITET się utworzył w Poznaniu z dwóch stowarzyszeń młodzieży, celem przeniesienia zwłok Juliusza Słowackiego do kraju.

W TORUNIU zamierzają zamienić kolej konną na elektryczną. Kosztować to będzie około 450 tysięcy marek.

Z pod Zaboru Austryackiego

TOWARZYSTWO wzajemnej pomocy kupców i młodzieży handlowej we Lwowie ukończyło 24 lat istnienia. Członków liczy 255, majątek jego wynosi około 35,000 złr. P. Markiewicz składając w imieniu dyrekcyi sprawozdanie, odezwała się między innemi w te słowa do zgromadzonych. Pozwalam sobie poruszyć myśl, będącą na czasie ze względów patryotycznych, a mianowicie: z dzienników wiecie już panowie o srobie prześladowczym, skierowanym przeciw naszym rodakom w Prusach i w Poznańskiem.

Stronnictwo hakatystów rzuciło naszym rodakom groźne „ausrotten"! Grupują się jawnie i skrycie, aby ich wynarodowić i wydziedziczać. W naszem ręku, jako kupców zostających w stosunkach handlowych z wielu firmami w Prusach spoczywają środki do złamania lub bodaj częściowego sparaliżowania tych zgubnych prądów. Bardzo skutecznym środkiem ku temu celowi byłoby zupełne zerwanie dotychczasowych stosunków handlowych z firmami w Prusach. Postąpmy tak, o ile możebnem odnośne potrzeby nasze starajmy się pokrywać u firm austryackich francuskich, angielskich, szwajcarskich, holenderskich i innych, a w ostatecznym razie zwróćmy się do firm z innych królestw niemieckich, niezarażonych prądem hakatystów. Nie godzi się nam nadal pozostać na stanowisku biernem lub obojętnem, gdyż poczucie godności narodowej i sam zmysł zachowawczy nakazują nam w obec tego nowożytnego barbaryzmu, zająć stanowisko odporne, a tem samem poprzemy moralnie naszych rodaków i dodamy im otuchy do dalszej odpornej walki. Naśladujmy w tej mierze Czechów i Węgrów, stojących twardo w obronie godności narodowej.

W CHODOROWIE w powiecie bóbreckim przyszło do zatargu między miejscowymi żydami a zatrudnionymi tamże robotnikami mazurskimi. Poczęto wybijać okna w mieszkaniach żydowskich. Żandarmeryi i gminowym inteligencyi powiodło się uspokoić tłumy wzburzone. Następnego dnia zajścia powtórzyły się, wybijano szyby i drzwi, łamano sprzęty i niszczono towary israelitów, którzy kryli się po piwnicach, a rodziny wyprawiali z domu. Przybyły komisarz starostwa bóbreckiego uspokoił tłumy i wyprawił za miasto. Ponieważ groził jednak nowy napad, przeto sądał z Rohatyna dragonów. Po południu przybył starosta. Nagle na krzyk, że robotnikowi rozbito siekierą głowę, wtargnął tłum, przełamał kordon żandarmeryi i na rynku powtórzyły się ekscesy. Znowu powiodło się perswazyami zapobiedz gorszym zajściom i skłonić robotników do rozejścia się. Wieczorem przybył oddział dragonów z Rohatyna, w nocy kompania wojska ze Lwowa. Szkody w domach i składach żydowskich są znaczne. Po stronie żydów i robotników kilka osób lekko ranionych.

BISKUPI GALICYJSCY w klątwie stojałowczyka ks. Szpondera, którego chłopi galicyjscy obrali posłem. Socyalna demokracya w Galicyi ma teraz dwóch księży.

Z pod Zaboru Moskiewskiego

NOWY KURATOR okręgu naukowego p. Ligin przybył do Warszawy. Przemówienie jego do dyrektorów inspektorów i profesorów wszystkich zakładów naukowych, ściśle licuje z przemówieniami ks. Imeretyńskiego — czuć w niem było, że mówiący przejęty jest zrozumieniem zadań wychowania publicznego i poczuciem wysokiej odpowiedzialności, ciążącej na tych, którzy niem kierują. Uznanie potrzeby wpajania uczuć prawności i sprawiedliwości w młodzież za pomocą przykładu tych, którzy ją wychowują — jest wielce obiecującem w obec upadku moralnego, do którego Apuchtin doprowadził panów nauczycieli.

Ks. IMERETYNSKI budzi nadzieję we wszystkich którzy obserwują jego postępowanie, że szczere pojednanie się ludności polskiej z ogólnemi celami państwa, jest celem jego dążeń.

W SPRAWIE POMNIKA dla Mickiewicza, o pozwolenie utworzenia komitetu do zbierania składek — ks. Imeretyński z przychylnem wotum odesłał żądanie do komitetu ministrów. O zatwierdzeniu w takich warunkach nie ma wątpliwości.

CAR ROZKAZAŁ aby odtąd wszyscy skazańcy transportowani byli do Syberyi nie piesze etapami — ale koleją żelazną.

CAR ZEZWOLIŁ br. Wiktorowi Starżeńskiemu nabyć majątek rodzinny znajdujący się w gub. Grodzieńskiej.

MANEWRA wielkie wojsk rosyjskich, odbędą się pod Białymstokiem. Zaproszony na nie cesarz Austryacki rezydować będzie w zamku br. Rudiger a cesarz Wilhelm w pałacu br. Branickiego. W manewrach weźmie udział 100,000 wojska.

APUCHTIN przegrał sprawę Tow.: sztuk pięknych w Warszawie. Olbrzymią większością głosów w senacie petersburskim, przyznano słuszność wice prezesowi Towarzystwa p. Wrotnowskiemu którego usunął był ten polakożerca. Przegrana Apuchtina, uradowała Warszawian.

ZJAZD DZIENNIKARZY rosyjskich, polskich i z prowincyi nadbałtyckich, odbędzie się tej jesieni w Petersburgu. Mają nastąpić zmiany w ustawach prasowych.

„KURYER WARSZAWSKI" ogłasza, że wiele rodzin z Królestwa Polskiego, które zwykłe były wyjeżdżać do wód niemieckich na lato, tym razem oburzonych na prześladowanie żywiołu polskiego przez hakatystów postanowiło wody te omijać. I tak, w pewnem towarzystwie 4 rodzin oświadczyły, że na lato wyjadą do Połągi, a nie do Kołobrzegu, dokąd rok rocznie jeździły. Takich rodzin będzie więcej i obywatele niemieccy będą mieli słuszny powód do żalu przeciwko własnym landsmanom (hakatystom), że ich pozbawią znacznych dochodów. W Sopotach pod Gdańskiem już w roku zeszłym było znacznie mniej gości Polaków, a jeszcze bakatyści, zaślepieni bezprzykładną nienawiścią postarali się o zakaz grywania melodyi polskich.

CHMIEL. Właściciele plantacyi chmiela zawiązali się w Towarzystwo akcyjne i mają zamiar urządzić wywóz chmieli za granicę. Od niedawnego czasu zajęto się uprawą chmielu. Jako gałęzią rolnictwa bardzo zyskowną i Królestwo Polskie już znaczną sprzątą ilość tego towaru, a jest on dobry i chętnych znajduje kupców.

ZAKAZ posiadania broni w Królestwie Polskiem wywołał nieszczęsne stosunki społeczne w tym kraju. I tak w Płocku utworzyła się banda złodziei i ta okrada wszelkie statki wodne na Wiśle, a nikt jej nie zdoła poskromnić, bo wszyscy obawiają się zemsty i wielu opłaca tej bandzie daniny. Mimo złotonej opłaty okradli oni pewnego właściciela statku, ale gdy spostrzegli pomyłkę, oświadczyli, że straty mu nagrodzą.

Z ŁODZI donoszą, że w pobliskiem miasteczku Tomaszów spaliła się doszczętnie fabryka maszyn braci Furstenwald. Szkody olbrzymie.

Gonitwa o życie. Pociąg Burlingtoński zrobił podróż z Chicago do Denver, Colo., odległość 1025 mil, w akurat 1069 minutach — przewyższając wszystkie jazdy. Ze względu na fakt, że nie zostało przedsięwziętem żadne specyalne przygotowanie na tę jazdę, i że w akurat 44 minutach od czasu jak pociąg został wynajętym, lokomotywa została puszczona w bieg i wyjechała z Union dworca w Chicago, to rekord ten jest niemal fenomenalnym. Zadziwił on kolejników po całym świecie. — Specyalny ten pociąg został zgodzonym przez niespokojnego ojca kosztem $1000 ażeby dojść łóżka umierającego syna. Była to gonitwa o życie. Mimo wszystkich wysileń, ojciec przybył kilka godzin za późno. Śmierć wyszła zwycięzca.

Nie każdy ojciec może pozwolić sobie wydatku zgodzenia specyalnego pociągu na cel taki, lecz uczucie rodzicielskiego serca jest tem samem, czy to bogacza czy biednego.

Nigdy inny nie jest w stanie pojąć ten niespokój i ból serca, jakie towarzyszą przy chorobie dziecka. Jak żywo jestem przyprowadzonem na uwagę w liście następującym, od p. P. O. Hanson z Centre Point, S. Dakota: „Nasz mały chłopczyk, który cierpiał na skrofuły, był tak słabym i wyniszczonym, że ledwie mógł poruszyć członkiem a jego mały głos był zaledwie słyszalny, dla naszych uszu. Myśleliśmy, że jak tylko być można a jeszcze mieć iskrę życia. Poczęliśmy dawać mu Dra Piotra Gomozo w małych lecz stopniowo powiększanych dozach. W ciągu kilku dni, polepszyło mu się znacznie, i po dwóch mu ogółem trzech wielkich butelek medycyny, był zupełnie zdrowym. Czuję, że nigdy nie będę w stanie dość nadziękować się fabrykantowi za to lekarstwo".

Dra Piotra Gomozo jest lekarstwem dla młodych i starych. Wykorzenia ono nieczystość z systemu i stwarza nową, bogatą, czerwoną krew. Sprzedawane jest jedynie przez agentów, lub wprost przez właściciela. Adresujcie: Dr. P. Fahrney, 112 — 114 So. Hoyne Ave. Chicago, Ills.

KRONIKA

Jersey City, 13 4. 97.

W naszej kolonji zostaną urządzone aż dwa obchody na pamiątkę Konstytucyi 3-go Maja. Dobrze byłoby ażeby Towarzystwa miejscowe urządziły wspólny obchód, gdyż rozdwojeniem sił — traci się na świetności; wszak polonja tutejsza nie jest tak liczną jak w większych miastach, n. p. w Chicago lub w Buffalo. Ogromnie uderza w oczy brak solidarności u nas. dziwnem to, gdyż tu rozporządzamy wolnością osobistą, nikt nad nami z batem nie stoi, a jednak sami zakłócamy zgodę której i tak jest u nas niewiele! O! bardzo to boleśnie, gdyż w kraju ojczystym Moskal i Niemiec, gnębią naszą naród, a my tu na wolnej "Washingtonowej" ziemi, kopiemy własnemi rękoma grób dla naszej narodowości, rzucając kość niezgody. Przestańcie panowie, bo się źle bawicie!

Mamy nowego profesora Muzyki jest nim znany wśród naszej kolonii p. Pełkowski, który dostarcza pierwszorzędną Orkiestrę — na Bale, Wesela Pikniki — po cenach możliwie niskich Poprzyjmy swego — po co mamy szukać po innych miastach muzyki? Adres: 205 Washington st. Jersey City, N. J.

Anioł śmierci nawiedził dom pp Wochnów, zabierając ze sobą ślicznego Henrysia, w obec — lepsze światy Dziecina miała 12 ty miesiąc, gdy śmierć bezlitosna porwała go z objęć rodziców. Oby Bóg was pocieszył po bezmiernej stracie!

W zeszłym tygodniu odbyło się 40 godz. nabożeństwo przy bardzo licznym udziale wiernych. W. W. księża z okolicznych parafii, przybyli ażeby wspólną pracą dopomódz miejscowemu proboszczowi W. Ks. B. Kwiatkowskiemu w trudnej i uciążliwej pracy. Nauczyciel miejscowy p. N. Boczkowski, prowadził dzieci szkolne w liczbie kilkudziesięciu par, z których dziewczątka ubrane w bieli, sypały pod nogi kwiaty. Rzewna ta uroczystość, wycisnęła łzy niejednemu z oka, gdyż przypomniała mu się nasza ukochana ziemia — i nabożeństwo, których ludek słucha z inną intencyą jak tu na wolnej ziemi.

P. Wilhelm Klepacki, nabył Saloon pod No. 320½ róg 6 ej ulicy i Monmouth, naprzeciw Kościoła. Rodacy będą zawsze mile widziani, gdyż gościnny i uprzejmy gospodarz dokłada wszelkich możliwych starań, ażeby gościom czas uprzyjemnić. Polacy z prowincyi (country) znajdą zawsze pomieszczenie. Rodacy, popierajcie swego, pierwej — nim się u innego obcych.

W naszem mieście mamy 27 salonów polskich, w tej liczbie 2 litewskie, oprócz tych jest do dziesięciu żydowskich, które nasi Rodacy również odwiedzają. Jak na szczupłą liczbę polaków, to trochę za wiele, to też nie dziwnego, że tak często bankrutują, a jednak to naszych Rodaków nie powstrzymuje od zakładania nowych Salonów. Czyż to niema już nic lepszego i korzystniejszego od prowadzenia wyszynku piwa i wódek? Gdyby było mniej Salonów, pozostali robiliby lepsze interesa, i mniej by było narzekań za straconemi pieniędzmy!

Kronikarz.

KORESPONDENCYA

Jersey City, dnia 19 kwietnia 1897.

Szanowna Redakcyo!

Proszę umieścić w łamach swego pisma „Patryota" niniejszą korespondencyą.

Na rocznem posiedzeniu Tow. Brat. Pom. Kr. Zygmunta III. w Jersey City N. J. odbytem d. 14 kwietnia r. b. został obrany nowy komitet do zarządu tegoż Towarzystwa, w skład komitetu wchodzą następujący Obywatele:

Leon Moszczyński prezes rok 2gi, Edward Szumski Vice prezes po raz pierwszy, Jan Zachowski Sekr. Prot. rok 2gi, Maksymilian Szulczyński Sekr. Fin. po raz 1szy, Jan Wróblewski Kasyer rok 2gi, Jan Malakowski Marszałek po raz 1szy. Do komisyi nadzorczej Władysław Kruszyński rok 2gi, Franciszek Kołrzyński po raz 1 szy.

Są także nowo obrani Trustysi, Jan Cybulski rok 2gi i Jan Duszyński po raz 1 szy.

Przeto nadmieniam, że Tow. króla Zygmunta III w Jersey City N. J. Sale sobie zmieniło do posiedzeń, gdzie była No. 8 Skillman Ave. przeniesiono do Ob. Jana Duszyńskiego pod No. 36 Van Winkle Ave. cor. Ferris st. i tam się będą obecnie posiedzenia odbywać.

Pocieszyć się możemy że Tow. Kr. Zygmunta III. nader pomyślnie się rozwija dotąd i już niejednokrotną tąż obtarło i podało rękę w nieszczęściu swych stowarzyszonych. Łączmy się Bracia w jeden węzeł, bo gdzie wiel kość tam też jest i siła

Mający chęć przystąpić do naszego Towarzystwa mogą przystąpić na każdem miesięcznem posiedzeniu za przedstawieniem swych znajomych Sąsiadów lub krewnych. Wstęp kosztuje $2.50 c.

Wszelkie korespondencye i listy dotyczące się Towarzystwa należy adresować do niżej podpisanego:

Jan Zachowski Sekr. Prot.
No. 36 Van Winkle Ave.
cor. Ferris st.
Jersey City N. J.

OGŁOSZENIA z JERSEY CITY

RODACY!

powiadamiam Was, że otworzyłem salun w połączeniu z bilardem pod No

104 Essex st Jersey City.
Polecam się łaskawym względom
Z uszanowaniem *Jan Knofczynski*

A. Kaczkowski,
315½ 7 St. Jersey City, N. J.
Wykonuje pierwszej klasy męzkie i damskie obuwie i uskutecznia reparacye tychże elegancko, szybko i tanio.

AUG. BALCER,
457 HENDERSON ST JERSEY CITY.
Pierwszorzędny Pol. Salon
Wyborne Wina, Wódki, Likiery i Piwo.
Bilard dla rozrywki. Szanowni Rodacy przejeżdżający z kraju znajdą prawdziwą gościnność u mnie.
457 Henderson st., Jersey City. N. J.

UWAGA — RODACY!!
CZYTAJ — KORZYSTAJ!!
"METROPOLITAN"
Wkładowe Pożyczkowe Stowarzyszenie w Ameryce zawiązane w roku 1894.
Wydają się pożyczki { na budowę domów, na kupno domów, na hypotekę.
Nie bądźcie obowiązkami właściciele domów!
Ze uczciwa sprawa, dowodzi podpis powiatowego klerka, JAKOBAT WRIGHTSON z Essex st.
Biuro w Jersey City:
414 Grove st., Jersey City, N. J.
Fred. E. Hochkamp, Supt.
polski agent: Jan Bobrowski, 186—12ta u.

JAN PODCZASKI

Z dniem 24-go Października został otworzony offis Przedsiębiórcy Pogrzebowego Jana Podczaskiego p d No 100 Morris st. w Jersey City. Polacy popierajcie swego który wam się będzie starał w każdej rzeczy dogodzić tyczącej się wynajęcia karet do chrztów, ślubów i wszelkich przejazdek jako i pogrzebów załatwi po jak najniższych cenach.

J. Duszynski
36 VAN WINKLE AVE. cor FERRIS ST.
dawniej na Stuben st. a teraz na Górnych.
Powiadamiam Szan. Polską Publ. z Jersey City i okolicy żem otworzył w nowym powyżej wymienionym miejscu pięknie urządzony SALON zaopatrzony bogato w przeróżne trunki i napoje. Piękny dobry bilard dla rozrywki gości na usługi.

—B. MILLER—
168 4-ta ul.
JERSEY CITY
BATHS
Kąpiel i Łaźnia parowa, otwarta dzień i noc, urządzona na sposób starokrajowy, cena od osoby 20 cnt.
Pod względem czystości i elegancyi każdego zadowolni.
Poleca się pamięci Szan. Pol. Publ.
B. Miller 168 — 4 ta ul. Jersey City.

BIURO PRACY.
Dla Polskich, Niemieckich, Węgierskich **dziewcząt**. Setki dosznało i równej macierzyńskiej opieki i najlepsze otrzymały miejsca — Która z panienek pragnie prędko dostać pracę niechaj się zgłosi do mego biura
Z uszanowaniem
Weber (Jedrzejewska)
204 Washington St Isze piętro
Jersey. City. N.J.

Mariners Harbor Simonson ave
box 162.
F. BUNGI,
Największa Grosernia i Skład Korzenny
Wyborne napoje i butelkowe Piwo. Zamawiać można postkartą pod powyższym adresem.

Jan Biezonski
434 Monmouth St.
JERSEY CITY, N. J.
POLSKI BUDOWNICZY
Wykonuje wszelkie roboty w zakres budownictwa wchodzące a szczególnie reparacye uskutecznia jak najtroskliwiej. Rodacy popierajcie swego.

Polsko Litewska
APTEKA
róg 330 Henderson st. Jersey City N. J.
Wiktor Altshul
[aptekarz z królestwa polskiego:]
Poleca Szanownej Polskiej publiczności swoją aptekę w której dostać można najświeższe i dla tego najskuteczniejsze lekarstwa sprowadzane jak najwierniej podług recept doktorów. U nas możecie dostać wszystkie [jak w starym kraju] maści i spirytusy do nacierania jakoteż olejki, perfumy i t. d. Ceny sumienne.

Ch. E. Griffith & Son.
—REAL ESTATE—
P. O. Box 309.
PORT RICHMOND, S. I. N. Y.
Pośrednicy w kupnie i sprzedaży Domów — Lotów i wszelkiej własności nieruchomej; — ubezpiecza od ognia i kolektuje renty

F. MEHLMANN
Najtańsze i najlepsze Węgle i Drzewo opałowe, można samemu wagonami, tonami i detalicznie z dostawą do domu. Rodacy — korzystajcie!!
Simonson Ave. Mariners Habor Staten Island, N. Y. box 123

WANTED AN IDEA Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer.

POLSKA BALWIERNIA
I SALON FRYZYERSKI
79 E. 22-ej ul. BAYONNE CITY, N. J.
—FRANK PREIS—
Poleca się łaskawej pamięci Szan. Rodaków:
Włosy strzyże gustownie — usługa skora przy goleniu.

W. ZAORSKI
POLSKI MALARZ i ARTYSTA.
99 Ocie UL. PASSAIC, N. J.
Wykonuje wszelkie roboty w zakres malarstwa wchodzące — Wykonywa także portrety, obrazy i przeróżne artystyczne i illustracyjne emplemata.
Maluje i odnawia kościoły, sale, godynki, szyldy i t. d. po możliwie niskiej cenie.
Polacy popierajcie swego Rodaka. Hr.

AUMAN
Przedsiębiorca pogrzebowy
i balsamator
24 N. 3-rd St. Reading, Pa.

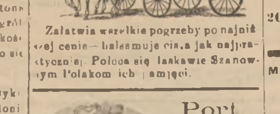

Załatwia wszelkie pogrzeby po najniższej cenie — balsamuje ciała jak najpraktyczniej. Poleca się łaskawie Szanownym Polakom ich pamięci.

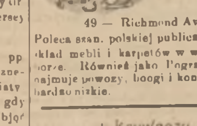

Port
Richmond
State Island N. J.
J. A. Silvie
49 — Richmond Ave.
Poleca szan. polskiej publiczności swój skład mebli i karpetów w wielkim wyborze. Również jako Pogrzebowy, wynajmuje powozy, boogi i konie za ceny bardzo niskie.

J. Krywaczy
295 E. 3 rd St. New York N. Y.
Polski Saloon i Sala na posiedzenia. Następujące Towarzystwa odbywają swe mityngi: Tow. Polonia, Tow. 3ci Maj, Legion W. Krakusów Tow. Kościuszki. Klub Tow. Ameryka — Tow. Litewskich Śpiewaków [1 3071]

M. Skwarczewski
136 S. Main St., Glen-Lyon, Pa.
Poleca Szan. Rodakom swój skład hurtowny wódek, wina, likierów i przeróżnych trunków.
Utrzymuje także SALOON zaopatrzony w najlepsze piwa i trunki. Każdy Polak z bliska lub z daleka dozna u nas prawdziwej polskiej gościnności.

BERNARD MULLIN
38 RICHMOND TERRACE
Port Richmond Staten Island, N. Y.
Biuro prawa i kolektorstwa i sprzedaż aukcyjna.
SĘDZIA POKOJU
Notaryusz Publiczny

HARTS
—KILL von KULL HOTEL—
przy Bergen point Ferry
w Port Richmond Staten Island,
N. J.
Poleca Szan. Polakom piękną salę na zabawy i uroczystości — obchody i posiedzenia BEZPŁATNIE. Kilka już towarzystw obradują u nas — życzym porządek wszystkie tow. Polskie.
William Hurl Właściciel.

Browarnia Greenvillska
The Greenvill Brewing co.
JOHN H. FORT
WŁAŚCICIEL (PROPRIETOR)
FOOT OF GIRARD AVE. GREENVIILLE,
JERSEY CITY N. J.

Pfelzer Harmonie Hall.
534-536 N. 3cia St.
Zawsze do wynajęcia na wszelkie bale, obchody, zebrania, koncerty i teatra.
Dogodne miejsce dla Polaków gdyż znajduje się w samem środku miasta a cena nizka.
Nie zapomnij adresu 534-536 N. 3cia ul.

Charles Kleemann
WŁAŚCICIEL
STOCKTON PARKU
W CAMDEN
Poleca Publiczności Polskiej i Szanownym Towarzystwom swój piękny dogodny zaopatrzony we wszelkie rozrywki, gry, zabawy i karusele PARK. Warunki bardzo dogodne dla urządzających PIKNIKI
Schuetzen Park Camden, N. J.

Plan naszych 4 graniczących z sobą kolonij, obejmujących przeszło 3000 FARM w najlepszej części Stanu Wisconsin.
Przybywajcie i kupujcie farmy w jednej z tych 4 Kolonij,
Wykupcie tikiet kolejowy do SOBIESKI.
Piszcie do nas po mapę, książeczkę i kalendarz które wysyłamy darmo i Adresujcie Wasze listy do:
J. J. Hof. Land Co. Milwaukee, Wis

L Koenig
1741 GERMANTOWN Ave.
Kto ma życzenie kupić elegancki mocny a tanio BICYKEL lub też MASZYNĘ do szycia niech najprzód wstąpi zobaczyć dokładu L. Koeniga, a spewnością tego nie pożałuje, bo ceny u nas są najrzetelniejsze a towary z najrenomowańszych fabryk. Proszę zapamiętać adres.
1741 Germantown ave. Phila. Pa.

NAJWIEKSZA POLSKA
GROSERNIA I SALOON
ORAZ
AGENCYA KART OKRĘTOWYCH I WYSYŁKA PIENIĘDZY DO STAREGO KRAJU.

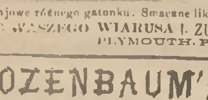

UTRZYMUJE wszelki towar w zakres grosernictwa wchodzący oraz wielki dobór rozmaitych trunków i napoi.
Wina zagraniczne i krajowe różnego gatunku. Smaczne likiery, wódki cygara
KUPUJCIE OD WASZEGO WIARUSA J. ZUKOWSKIEGO
PLYMOUTH, PA.

ROZENBAUM'A
Największy interes ubiorów wiosennych dla mężczyzn i chłopców — sprzedaje po zniżonej cenie.
Wielki zapas paletotów
wiosennych i dla chłopców ubiorki do komunii dla tych bowiem mamy specyalne zniżone ceny.
MAMY TAKŻE
wielki wybór ubiorów skompletowanych dla bicyklistów a tak są u nas sumienne ceny, że w całem Readingu nie znajdziecie podobnej ceny
Rosenbaum,
przy 7-mej i Penn ul. Reading, Pennsylvania.

—STRUNK'S—
Zakład i galerya studjo fotograficzna
730 Penn St. Reading, Pa.
wykonywa najpiękniejsze fotografie od $1.00 i wyżej. Ślubne pary, zaręczeni i dzieci idące do komunii św. najlepiej robią, jeśli chcą mieć wiernie i dobrze zrobioną fotografię udajcie się DO NAS.

PRZEDSIEBIORCA POGRZEBOWY
który od wielu już lat załatwia polakom sprawy pogrzebowe po najniższych cenach — poleca się i na dalej łaskawej pamięci
CH HENNINGER i SYN
716 Penn St. Reading Pa

Obecnie używane okulary nie dogodne są w noszeniu.
Nasze okulary staranie są wykończone i tak urządzone że o wiele dogodniejsze są w noszeniu. Inaczej są osadzone, dla tego — nie fatygują.
Egzaminujemy sami i dajemy okulary właściwe do wzroku.
OPTYCZNY GABINET
2307 Frankford Avenue
OTWARTY KAŻDEGO WIECZORA.
2321 N na 16ej St.

SALOON POLSKI
S. Malinowskiego
83 — 21 St.
Ulubione miejsce polaków
Wyborne wina, wódki, piwa i cygara, oraz bilard do zabawy.
Z uszanowaniem *I. Malinowski*
823 - 21 St. Bayonne City N. J

Polski Saloon
J. MODROWSKIEGO
w BAYONNE CITY, N. J.
Poleca się szan. Rodakom swoimi wybornymi napojami z najlepszych Firm i Browarów
—— Wstąp i przekonaj się ——
pod No. 54 Railroad Ave.

Żyła 15 lat chlebem

Opowiadanie kobiety, która cierpiała na dyspepsyę (niestrawność).

W 70 roku została wyleczona.

Dyspepsya wzbrania używać przyjemności życia swym ofiarom.
Zmusza ich do żywienia się chlebem i wodą, potem dręczy ich i uciska, wstrzymuje oddech i robi im życie niemiłem.
Często nawet przechodzi w chorobę krwi, która przyprawia o śmierć.
Ta stara kobieta opowiada, jak ją męczyła ta choroba przez 20 lat.
Piszę to, ażeby inni wiedzieli, jak można się 20 lat wcześniej wyleczyć, jak ona.
Pani B. Kariger jest tą kobietą, która pisze:
"Dwadzieścia lat cierpiałam na żołądek i nerki. Przez piętnaście lat próbowałam wszystkiego, ażeby zapobiedz chorobie, lecz wszystko było na próżno. Przez cały ten czas nie śmiałam nic jeść oprócz chleba, masła i herbaty. Poczęłam zażywać Dr. Schoop's Odnowiciela (Restorative), pomimo, że brałam tak dużo lekarstw i powątpiewałam o ich wartości. Teraz mogę jeść wszystko. Mój wiek dosięga 70 lat".
Jest to prawdziwie cudem, wyleczeć dyspepsyi w 70-tym roku.
Osoba w 30-tym roku miałaby tysiąc razy więcej widoków jak ona.
Dr. Schoop's Odnowiciel (Restorative) wyleczył, pomimo że choroba była już 20 lat stara.
To było najcięższem doświadczeniem, przy którem można było to lekarstwo zastosować.
Inne lekarstwa nie pomagają, jak zwykle, ponieważ nie trafiają na przyczynę.
Dra. Schoop's Odnowiciel (Restorative) wzmacnia nerwy wewnętrzne — a nie nerwy uczucia.
Jest to jedyne kiedykolwiek przyrządzone lekarstwo, które nerwy żołądkowe wzmacnia lub wzmacnić usiłuje. Ożywia nerwy, które działają na zawałki żołądkowe — nerwy sympatetyczne.
Nigdy lekarstwo nie wyleczeło, jeżeli się przedtem nie powiodło. Dlatego też Dr. Schoop poświęcił całe życie na odkrycie takowego.
Dra. Schoop's Odnowiciel (Restorative) nie próbuje zawieść jak środki pepsynowe; nie utwierdzi was w przekonaniu, że jesteście wyleczeni, dopóki to nie nastąpi. Nie wyleczy prędko, ale gruntownie i na zawsze.
Piszcie po dra. Schoop's książkę, która nic nie kosztuje.
Dra. Schoop's odnowiciel (Restorative) kosztuje w aptekach lub zamówiony przez Express bezpłatnie za przedpłatą $1.00 butelka. Sześć butelek $5.00. Adres

Dr. Shoop 406 2-nd Street Racine, Wis.

Sfinks

—o—

Narzeczona moja była piękna i lubiła otaczać się tajemniczością.

Przemawiała rzadko i zwykle w sposób nieco zagadkowy, zachowywała w sekrecie drobne, nic nieznaczące sprawy życiowe, a samotność lubiła namiętnie. Wszystko to zaczynało mnie trwożyć; z drugiej snów strony czarowała prześlicznemi oczyma, przecudną cerą i wyrazem twarzy tak uroczym, że patrząc na nią niepodobna było zastanawiać się nad dziwactwami jej charakteru. Kochałem ją tak silnie, że łatwiej by mi było ją zasztyletować, niż się wyrzec dla innej. Noce całe przepędzałem pode drzwiami jej pokoju, marząc i rozmyślając o niej.

Nie wiedziałem nawet, czy mnie kocha; gdym ją zapytywał o to, odwoływała się do woli rodziców, osłaniała zaufaniem jakie pokłada w ich wyborze. Jeżeli nastawałem usilniej, wtedy zwykle odpowiadała, że nie zna dobrze swych uczuć, nie czuje jednak do mnie wstrętu, a to powinno wystarczać młodej dziewczynie przy wyborze męża. Napróżno ją błagałem, napróżno starałem się ożywić tę istotę zagadkową, została zawsze mi daleką, choć uwielbianą, nieodgadnioną, a pełną władzy.

—

Pewnego wieczoru, siedząc samotny na tarasie, oddawałem się smutnym rozmyślaniom o tem wszystkiem, com przeżywał, gdy wtem usłyszałem hałas, pochodzący z wnętrza domu. Wszedłszy do salonu, ujrzałem wśród ogólnego zamieszania gospodarza i gospodynię domu przerażonych, goście ich stali zakłopotani i pomieszani, a stara pani De Spares była przerażająco bladą i drżąca.

Na zapytanie moje, co się takiego stało, objaśniono mnie, że pani Desparres ukradziono rodzinne klejnoty wielkiej wartości i w skutek tego zwołano służbę do przyległego pokoju, ażeby przeprowadzić śledztwo. W chwili gdy wchodziłem, jednogłośnie wybrano pana de la Hestre dla kierowania badaniem, ten zaś zaproponował od siebie, ażebyśmy wszyscy poddali się dobrowolnie rewizyi. Zgodziwszy się na tę niemiłą, co prawda, propozycyę, oczekiwaliśmy naszej kolei.

Wreszcie rzeczy stała to sprawa osobiście nie interesowała mnie wcale, oczekiwałem też jej zakończenia w towarzystwie kilku znajomych mi osób, jak najobojętniej; pan de la Hestre, tymczasem, z gospodarzem i dwoma świadkami rozpoczął poszukiwania pośród służących.

Wpatrzony w komitet, jak gdyby na nim gorzał płomień, oddałem się wkrótce poprzednim rozmyślaniom, gdy wtem uczułem, że ktoś dotyka mego ramienia. Zbudzony podniosłem głowę i ujrzałem przedemną moją narzeczonę, patrzącą na mnie błagalnym wzrokiem. Stojąc koło kominka, byliśmy odosobnieni od reszty towarzystwa, mówiąc szeptem — niepotrzebowaliśmy się obawiać, aby nas podsłuchano.

Jeżeli mnie pan kochasz, spraw, aby cię poddano rewizyi przed innemi osobami, potem zbliż się do mnie i ukryj przedmiot, który ci podam, — szepnęła Joanna.

Krew skrzepła mi w żyłach. Zdarzenie, które było tylko przykrem, stawało się okropnem i przejmowało mnie dręczącym niepokojem. W męce najwyższej spojrzałem na młodą dziewczynę i starając się uśmiechnąć, wymówiłem:

— Stanie się podług twej woli!

Nogi drżały podemną, usta miałem suche i spieczone. Uczucie, jakie mną owładnęło, było trudne do wypowiedzenia: dziwna gorycz, a zarazem wrażenie, jak gdyby rozkoszy, na myśl, że moja wszechwładna pani mogła upaść tak nisko. Chciałem mieć dla niej tylko lekceważące politowanie, a w rzeczywistości biła mi w piersiach miłość gwałtowna, paląca, dzika. Pojąłem w mgnieniu oka, że piękność może być boska, pomimo znikczemniałej duszy, że można ją uwielbiać, nawet gdy upodli się. W myśli snuły mi się chaotycznie pożądania bez granic, żar miłości, żądze szlachetne i przewrotne.

Joanna podziękowała mi ledwie dostrzegalnym ruchem ust i stanęła pod ścianą obojętna i dumna.

— Jużci on nas nudził wyrzekła [illegible].

— Pan de la Hestre jest człowiekiem systematycznym, odrzekł jej ktoś z obecnych.

Cisza zapanowała znowu, [illegible] my się wszyscy [illegible] zdenerwowani [illegible] oczekiwaniem, które [illegible] spokoju drażniło nas [illegible].

Po ukończeniu rewizyi drzwi się otworzyły i ujrzeliśmy powracających gospodarza domu, dwóch świadków i starego pana de la Hestre.

Serce tłukło mi się w piersiach z siłą niepojętą, czułem, że blednę, zapanowałem jednak nad mem pomieszaniem i poskromiwszy drżenie głosu, prosiłem, żeby mnie obszukano najpierwszego.

Pan de la Hestre, wytłómaczywszy sobie snać moje żądanie młodzieńczą podejrzliwością, uśmiechnął się i rozpoczął egzamin mojej osoby ze zwykłą pedanteryą. Czerwieniłem się i bladłem naprzemian, nikogo to jednak nie zadziwiło. Uwolniwszy się, zrobiłem dwa kroki wtył i znalazłem się tuż koło Joanny, [illegible] była wachlarz i podała mi zręcznie z niedbałym wdziękiem przedmiot jakiś. Pochwyciłem go również zręcznie i wsunąłem do kieszeni ubrania. Stojąc oparty o kominek, byłem odtąd świadkiem, wolnym od wszelkich podejrzeń.

Poszukiwania pana de la Hestre, nie dały żadnego rezultatu, pozostawało jeszcze przeszukać mieszkanie i dać znać policyi.

Tymczasem niepokój mój wzrastał. Wsparty o kominek czułem zawrót głowy: ta rzecz ciężka mi, byłem wspólnikiem złodziejki. Joanna zwykłym ruchem falistym zbliżyła się do mnie i rzuciła mi spojrzenie pełne wdzięczności, następnie paląc mnie wzrokiem, zapytała cicho ze zwykłym rozkazem w głosie:

— Czy mnie pan kochasz jeszcze?

Nie wahając się, odpowiedziałem stanowczo:

— Tak.

— Po uczynku tego, co uczyniłam?

— Pomimo tego, coś pani uczyniła.

— Ożenisz się pan ze mną?

— Ożenię się.

Objęła mnie takiem samem spojrzeniem tylko jeszcze goręcszem, jeszcze bardziej przenikliwem. Poznałem więc potęgę kobiety, potęgę wyższą nad wszelkie prawa ludzkie i przyrodzone, trudną do zwalczenia, bo czerpaną w sile zmysłów, silniejszych po nad wszystko. Czułem się dziwnie szczęśliwy, pomimo tej tak dwuznacznej przygody, wstydziłem się uczucia radości, jakie mnie przepełniało, a jednak pozbyć się go nie mogłem. Gdym stoczył walkę z samym sobą, ujrzałem pana de la Hestre, który wśród okrzyków zgromadzenia wniósł do pokoju niewielkie pudełko.

— Ujęliśmy winnego, brylanty odzyskane — wyrzekł spokojnym głosem.

Zaledwie usłyszałem te wyrazy i zdołałem objąć wzrokiem przerażoną postać obwinionego sługi, uczułem się pociągniętym przez Joannę na taras, ukryty w cieniach wieczornych. Głowę mą ujęła w obie ręce, usta swe silnie przycisnęła do moich, szepcząc:

— Złodziejka cię uwielbia!

O droga głowo, co pełne zagadek serce niewieście, ty, któraś od tej chwili tak często spoczywała na mem sercu, czy wiesz, że chwile męki przeżytej i podejrzeń, poddańczość moja wobec ciebie upadłej, — wszystko to budziło się we mnie zawsze, ilekroć cię miałem przy sobie, w chwilach najtkliwszych pieszczot i najgorętszych uniesień.

J. H. Rosny.

ZASTOSOWANIE MIODU W LECZNICTWIE.

Znanym jest powszechnie miód nietylko jako przysmak do konfitur, przyprawa do potraw itd. ale przedewszystkiem i jako środek na różnorodne choroby i bodaj który inny środek ma tak liczne w tej dziedzinie zastosowanie jak miód. Najlepszym przymiotem miodu jest jego pożywność, gdyż spożyty nie pozostawia żadnych odchodów, ale przechodzi całkowicie w krew i przez to dodaje całemu ustrojowi człowieka nowych sił. Tym czynnikiem błogim w miodzie jest przedewszystkiem dość obficie zawarty kwas mrówczany.

Miód zaleca się przedewszystkiem dzieciom, starcom, słabowitym, tak z powodu niedokrwistości, jak i innych chorób. Używają go z najlepszym skutkiem na niedokrwistość, nerwowość, początki dyfteryi, które niszczy doszczętnie, zapalenie gardła i szyi, kaszel, katar, na choroby płucne, jak suchoty, katar płucny, zapalenie płuc, na choroby żołądkowe i kiszkowe, zatwardzenie itd. Słowem używanie miodu odnawia cały ustrój człowieka i dodaje mu nowych sił.

Podajemy niżej wiadome nam sposoby leczenia miodem.

Na zapalenie ócz bierze się kilka kropli płynnego miodu i miesza się z łyżeczką ciepłej wody, którą się oczy 4—5 razy dziennie zalewa 3—4 kroplami.

Na katar, kaszel, choroby płucne i żołądkowe zaleca się picie 3 razy dziennie miodu z mlekiem. Na szklankę bierze się 2 łyżki miodu.

Na katar płucny pije się lemoniadę 2½ litra wody gotującej, 30—40 kropli soku cytrynowego i 3 łyżek stołowych miodu.

Na influenzę pije się herbatę z krwawnika z miodem wytrząśniętym na miodarce, gdyż ten posiada najwięcej kwasu mrówczanego. Na szklankę herbaty bierze się łyżkę stołową miodu. Pije się rano i na wieczór. Toż lekarstwo skutecznem jest na kaszel i suchoty.

Na duszność i zaflegmienie płuc zaleca się picie herbatki lipowej z miodem.

Na dyfteryę i zapalenie gardła zaleca się płukanie wodą przegotowaną z miodem i szałwią ogrodową.

Na bezsenność i rozdrażnienie nerwów po użyciu kilku łyżeczek miodu przywraca się również do zwykłego stanu.

Osobom, pracującym w kurzu, n. p. malarzom, młynarzom, kominiarzom, węglarzom, szewcom itd. zaleca się używanie codziennie przed udaniem się na spoczynek kilku łyżeczek czystego miodu, gdyż właściwość miodu pobudza do rzucenia z płuc nagromadzonego pyłu.

Skutecznym w jakiejkolwiekbądź postaci jest miód na słabość żołądka, niestrawność, zatwardzenie i zapalenie kiszek.

Wreszcie jest miód, jak już wspomnieliśmy, niezrównanym pokarmem dla starców, dzieci i słabych.

Już w starożytności znano doskonale przymioty miodu, a przedewszystkiem, że za pomocą jego dożyje sędziwych lat.

Stokroć zdrowsze będą dzieci, gdy zamiast szkodliwych łakoci jeść będą chleb lub bułkę z miodem przy śniadaniu lub podwieczorku.

POTRZEBA [illegible]go człowieka lub [illegible]ty do podróżowania [illegible]. Zapłata $780 i zwrot wszelkich wydatków. Posyłka jest stała i gwarantowana potrzeba zaświadczeń. Proszę napisać własnoręcznie z kopertą zaadresowaną i marką pocztową [illegible], owied: The National, Star Insurance Bld. Chicago, Ill.

DO SZANOWNYCH POLEK
zamieszkałych w Phila. Camden i okolicy.
Mam zaszczyt powiadomić Szan. Rodaczki — że posiadam pracownię garderoby damskiej — w której wykonuje ubrania a mianowicie suknie jak najgustowniej podług najnowszych mód i kroju. Ceny nadzwyczaj umiarkowane
Katarzyna Michonska
612 S. FRONT ST. Phila. Pa.

CRYSTAL PRALNIA
1644 FRANKFORD AVE Phila., Pa
. SHAFFER. Właściciel.
Bieliznę odwożę i przywożę za darmo.

Dr. B. L. Bernard
Rusko-Amerykański Doktor który praktykował w Rosyi lat 5 — a w Bostonie praktykuje już 8 lat w szpitalach przeniósł swoją rezydencyą na **198 Dorchester** ul. w S. Bostonie. Nie zamożni polacy otrzymują poradę lekarską i lekarstwa za darmo w Offisie.
Dra B. L. Bernard
na 198 Dorchester st South Boston

LA' ROCHE & STAHL,
27 S. 11-ta ul., Phila., Pa.
Największa i najwspanialsza na całą okolicę
—ORANŻERYA—
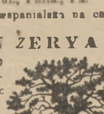
Utrzymuję najpiękniejsze kwiaty egzotyczno-doniczkowe, oraz na bukiety, girlandy i t. p. Dekorujemy sale na obchody, zabawy i t. p. uroczystości.

POLSKA AKUSZERKA
Antonina Rutkowska
749 S. Front ulica
Polecam się Szanownym Polkom w słabościach, ręcząc przytem za pewną praktykę skuteczną pomoc

Z EUROPY
Z POLSKIM HERBEM
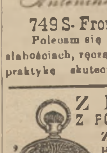
Zegarki i spinki
Bardzo tanio można sprowadzić ze składu zegarmistrzowskiego adresując
J. Żywinlowski
JANOWITZ GERMANA. EUROPA.
Zegarki te wyglądają zachwycająco. Herb jest wyryty następujący: Orzeł, Pogoń i Archanioł w środku. Matka Boska Częstochowska.

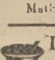
Dr. L. A. DIX
APTEKA
799 S. 2ga ul.
Jest to jedyne miejsce, gdzie w polskim języku zażądać można swoje potrzeby, bo naczelnym prowizorem jest polak p. J. B. Kliniewski.
Wszelkie lekarstwa sporządzane są jak najakuratniej podług przepisów Doktorów z najświeższych ziół — a ceny są najniższe, o czem tysiące ludzi już się przekonało.
Szczególną uwagę zwracać należy na Dr. Dix'a ELIX ŻOŁĄDKOWY [illegible]
Dra L. A. Dix'a 799 S. 2ga ul.

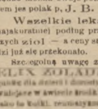
F. Schubert
POLSKI SKŁAD OBUWIA i warsztat dla reperacyi
2644 Richmond st
dawniej 172 Girard Ave.
Poleca Szanownym Rodakom i Rodaczkom swój skład zaopatrzony w rozmaite obuwie dla młodych i dorosłych osób. Kto chce kupić dogodne i trwałe obuwie, niechaj wstąpi do Fr. Schuberta 2644 Richmond st. Philadelphia, Pa

Dr. Paul H. Litchfield
APTEKARZ
Wszelkie przepisy i recepty wykonane bywają jak najstaranniej.
Nasza apteka zaopatrzona jest bogato w rozmaite medycyny [lekarstwa] rzeczy zbytkowe tj. parfumy olejki itd.
1123 Kaighns Ave.
CAMDEN, N. J.

—SKŁAD RZEŹNICK
dawniej J. Lipinski
obecnie
Bracia Kruszyńscy.
Powiadomiamy Szan. Polską publiczność że pana Lipińskiego byłego spólnika interesu i wyżej wymienionej firmy, spłaciliśmy. Odtąd interes został powiększony znacznie. Mamy wielki zapas rozmaitych wyrobów mięsnych tj. leberki, salcesony, polskie kiełbasy, [illegible] oraz wędliny, okrasy, sadła, łoje, smalec itp. artykuły we wielkim zapasie. Oprócz rzeźnictwa założyliśmy także skład kolonialny (czyli grosernię) w której można dostać wszelkie artykuły w zakres ten wchodzące. Towar świeży i czysty którym służym Szanow. Rodakom i Rodaczkom
Rodacy macie pójść do obcego, wstąpcie do swego, sprobujcie kupić u nas bo wiemy, że każdy z pewnością będzie zadowolniony.
Prosimy zapamiętać adres:
Kruszyńscy Bracia 2660 Richmond St.

Hej Bracia Wiarusy
i Polskie Gosposie
Zbliska i zdaleka
Głód was wszystkich czeka.
A więc z łaski boskiej
Na te wszystkie troski
[illegible] W. Urbanowicza,
Co głodnych pociesza.
Zawsze w jego składzie
[illegible] za śledzie
Ogórki, sardele
Aż prawie za grawie.
Kawy na [illegible]
Cukru zawdy starczy
A mięsiwa tyle

Że aż chata krzywa,
A zaś luda roje
Zalega po koje
Bo ceny na'n żera
Towa[illegible]
W. Urbanowicz
Największy Polski Skład rzeźny [Grocernia i Butchernia
2807 2809 William st. przy Richmond ul. Philadelphia, Pa.

Z POWODU CIĘŻKICH CZASÓW
Ofiarujemy przez 60 dni zegarki DARMO przy zamówieniu zegarka dla panów lub damskiego, elegancko rzeźbionego, najlepszego w świecie, obłożonego 14 karatowym złotym — gwarantowanego, który wygląda jak zegarek wartości $40, następujące przedmioty wielkiej wartości w dodatku: garnitur guzików do mankietów dla pań lub panów z najczystszego Rzymskiego złota wartości $2,00. Spinkę grubo obłożoną złotem z kamieniem, wartości $1.75. Parę kolczyków z afrykańskimi dyamentami wartości $3.50 — i dyamentów wartości $2,00. Wszystko to razem z zegarkiem $4.68 wyślemy na C.O.D. expresem na nasz koszt. Jeżeli te artykuły nie podobają się, nieprzyjmiesz — Sam zegarek wart dwa razy tyle ile te prezenta w dodatku. Wyszlij $4.98 z zamówieniem a wyślemy męzki lub damski zegarek z łańcuszkiem w naddatku.
ROYAL MFG. Co., [illegible] CHICAGO, ILL.

WYSYŁANE DARMO
MĘŻCZYZNOM
Powinien człowiek z Michigan wynajduje znakomite lekarstwo przeciw opadnięciu sił,
Posyłamy na próbę lekarstwo dla każdego, który o nie będzie pisał.
Carl J. Walker z Kalamazoo, Mich., po latach walki przeciwko umysłowemu i fizycznemu osłabieniu znalazł środek, który powrócił mu dawną siłę.
Trzyma on swój wynalazek w wielkim sekrecie, lecz chętnie pośle swe lekarstwo na próbę każdemu, który cierpiał na jakąkolwiek słabość płciową, której się nabawił z powodu swego niedoświadczenia młodzieńczego — na przedwczesną utratę pamięci i siły, słabość w krzyżach, wyrzuty skórne. Środek ten działa szczególnie orzeźwiająco i zdaje się działać wprost [illegible]. Lekarstwo to uzdrowiło d. Walker zupełnie ze wszystkich dolegliwości, które powstały w skutek nadużywania przez lata całe naturalnych sił fizycznych i ma być doskonałym w każdym wypadku.
Żądanie wysłane p. Carl J. Walker 1126 Masonic Temple, Kalamazoo, Mich., by przysłał probkę jego lekarstwa dla męczyzn, zostanie wypełnione bezzwłocznie i żadnego za to nie będzie on żądał wynagrodzenia. Bardzo mu zależy na rozpowszechnieniu [illegible] o wielkim tem lekarstwie i starannie wysyła próbki bezpiecznie opieczętowane w zupełnie zwykłem opakowaniu, tak że odbiorca nie potrzebuje się obawiać zakłopotowania lub odkrycia.
Czytelników uprasza się o pisanie bez zwłoki.

1897 High Grade Bicycles

Dla panów, Pań, Dziewcząt i chłopców. Kompletny za najniższe ceny jakie kiedy były:
$100 ,,Oak wood" za $45.00
$85 ,,Arlington" za $37.00
$55 ,, za $25.00
$20 Bicycle za $10.00
$75.00 ,,Maywood" najnowszy na świecie $32,00, Zupełna gwarancya. Wysyłka wszędzie C. O. D. z możnością do obejrzenia. Pieniędzy naprzód nie bierzemy. Kupuj z fabryki a nie od agentów bo przez to oszczędzasz [illegible]. Illustrowany katalog wysyłamy darmo. Adresuj
Chas Boyer's Union
162 Van Buren st.
L.B. 297 Chicago Ill.

GDY SKOMPLIKOWANE PRZEPISY i drogie lekarstwa nie przyniosły ulgi, spróbujcie
Dra Piotra GOMOZO...
Leczy.....
Reumatyzm,
Wodną Puchlinę,
Neuralgią,
Rwanie i
Dolegliwości
Nerek.
Kilka doz sprowadzi ulgę.
Kilka butelek przyniesie uleczenie.
Nie jest na sprzedaż po aptekach, jedynie lokalni agenci sprzedają je.
Jeżli nie ma żadnych w Waszej okolicy, adresujcie...
DR. PETER FAHRNEY.
112-114 S. Hoyne Ave.,
CHICAGO, ILLS.

PORADA OD SŁAWNYCH SPECJALISTÓW DARMO
KAŻDA CHOROBA WYLECZONA
[illegible]konaliśmy ludzkość tego wykształconego świata, że na 10 wypadków chronicznych i przestarzałych chorób ludzkich 9 mogą być nazawsze uleczone. System naszego leczenia ogranicza się w specjalnem usunięciu cierpienia chorób nerwowych i rozmaitych dolegliwości ograniczonych kompletne wyleczenie.
SERCE, MÓZG I NERWY. Jeżeli na zawrót głowy cierpisz, bicie serca, ciężki oddech, duszność, rozdrażnienie, zmęczenie, doznajesz obawy jakiegoś nieszczęścia lub śmierci, chęć do samotności, pamięć jeżeli cię opuszcza i jesteś smutny i niespokojny albo trapią cię sny często męczące i dostajesz wstrętu do towarzystwa, to bez wątpienia słabość twoja pochodzi od nienormalnego stanu nerwów, mózgu i serca i takowe wymagają jak najspieszniejszego leczenia, udaj się o poradę do tych doktorów.
CIERPIENIA KOBIECE. Jeżeli cierpisz na jakąkolwiek [illegible] tak to spadnięcie lub opuszczenie się macicy, zatrzymanie się lub bolesne przeciek nieregularności, zapalenie kanałów urynowych, bóle głowy, krzyża lub jakie bądź dolegliwości wewnętrznego oznaczenia zgłoś się lub napisz do nas a [illegible].
MĘŻCZYŹNI W ŚREDNIM WIEKU którzy cierpią ból w krzyżach, w kiszkach i mają nienormalny upust moczu spodziewać się mogą ciężkiej choroby i rychłego zgonu — my leczymy wszystkie te dolegliwości z zupełną gwarancyą co inni doktorzy uczynić nie są wstanie.
URYNA. [illegible]wości kiszek, pęcherza, słabo[illegible] Polucye, nie czystą mętną i ciemnego koloru urynę itp. prędko i stale uleczają.
ROZMAITE CIERPIENIA. [illegible] nerwy, że każde choroby utrate siły osłabienie organów płciowych i rozmaite tym podobne słabości prędko i [illegible].
MĘŻCZYŹNI LUB NIEWIASTY Niech tylko się zgłoszą do nas osobiście lub listownie a [illegible].

SERCE. [illegible] bicie serca i omdlenie
MŁODZI MĘŻCZYŹNI. [illegible] ogólne kompletne rozstrojenie niechęć do nauki.
ŻOŁĄDEK. Katar żołądkowy, wyrzuty żołądka dyspepsia niestrawność ból i pełność żołądka po jedzeniu i trudność do trawienia.
WĄTROBA. [illegible] wszystkie choroby wątroby, [illegible] i wszystkie wyrzuty ciała, [illegible]
RUPTURA. [illegible]
KISZKI. [illegible] wyleczane
PĘCHERZ. Zapalenie i wszelkie bolesne cierpienia pęcherza muszą się poddać do wyleczenia przez nasz system.
OCZY. Chroniczne lub chwilowe zapalenie, krótki wzrok, skrofuliczne oczy, syfiliczne oczy, puchliznę powiek, rak i t. p.
USZY. Głuchota od kataru, śpiewanie lub dzwonienie w uszach, opuchnięcie bębenka usznego, zapalenie i odchód materji itp.
GŁOWA. Neuralgia, nerwowy ból głowy, utrata pamięci, zawrót zmiękczenie mózgu i wszelkie choroby głowy wyleczamy.
GARDŁO. Kataralny, [illegible] chrapanie [illegible] flegmę w gardle wprowadzając kaszel itp.
PŁUCA. Suchoty w pierwszym lub drugim stadium [illegible] kaszel ból w piersiach, astme i ciężki oddech itp.
Dr. G. von POHEK popierający przez Dr. AUGUSTA von BERGMAN i powszechnie znanego polskiego Dr. JAROSŁAWA DWORSKIEGO.
Dyplomowani doktorzy z 20-letnią praktyką. Nasze dyplomy i licens'a są porozwieszane na ścianach naszego biura. Tajemnicę leczenia zachowujemy. Żadnych kosztów, wszystkie lekarstwa dostarczamy pacyentom bezpłatnie. Uczciwe i rzetelne leczenie zapewnione.
Praktyka nasza lekarska w dwóch najsłynniejszych europejskich kolegjach czyni nas doświadczonymi i słynnymi. Dyplomy wiszą w naszym biurze.
My leczymy wszystkie choroby wyszczególnione z wielkim sukcesem, aniżeli jaki inny doktór.
Wszystkie listy o informacje lub porady adresować należy:
GERMAN MEDICAL INSTITUTE
6th and MINESOTA AVE. — — — KANSAS CITY, KANS.

PIERWSZORZĘDNA
POLSKA PIEKARNIA
ANT. BANDYK
Tioga i Frankford Ave. Phila.
Poleca Szanownym Rodakom i Rodaczkom jak najwyborniejsze i najsmaczniejsze pieczywo, a mianowicie: chleb żytny i pszenny na kwasie i na mlediach oraz chleb szrutowy [sposobu krajowy]. Również wyrabiam smaczne bułeczki przeróżnego gatunku ciasta i torty i takowe dostarczam na każde zamówienie na wesela, chrzciny, zabawy i t. p.
Chcesz dobrego chleba, pisz do mnie pocztową kartę, a dostarczę Ci do domu każdego dnia.
Antoni Bandyk
2067 Tioga Cor Frankford Ave.

RODACY!!!
Chcecie zapalić dobre cygaro przyjdźcie do mego sklepu. Mam także papierosy fajki, cukierki materyały piśmienne jako to. papier listowy, powinszowania z polskim herbem i t. d. Zapewniam satysfakcyę.
W. KALLAS
3188 MILLER Street

Czytajcie!!
Chcesz abyś z prawdziwą przyjemnością wypił po obiedzie dobrego piwa, wina lub likieru idź do SALONU
Johna M. Creon
róg S. Front i Tasker ul

MLECZARNIA ZBYTNIEWSKIGO
2555 E. Salmon ul.
Polecam Szanownym Rodakom i Rodaczkom zawsze świeże Mleko, masło, ser, jajka i t. p. nabiał. Jeśliby sobie kto życzył brać mleko odemnie niechaj napisze pocztową kartę a na oznaczony czas mu dostawię Bracia Rodacy popierajcie swojego własnego
Z Uszanowaniem
J. Zbytniewski,

J. G. Zeller
SALOON. SALOON SALOON
N. W. cor Frankford Av. a Norris st. — blisko kościoła św. Wawrzyńca
Utrzymuję najlepsze piwo, wina i likiery przeróżne kaktyle etc.

Polska Gospoda
SALOON PIWIARNIA
WILL. KUHN'A
Blisko Polskiego Kościoła św. Wawrzyńca róg CEDAR I NORRIS ul.
POLACY! zbliska i zdaleka! mogą znaleźć u nas gościnność domową—dobre trunki i napoje. Dla miejscowych polskich Tow. dajemy salę na mityngi za darmo. Polacy! idźcie wśłady za Budowniczym Tow. Jana III go Sobieskiego Z Uszanowaniem
WIL. L. KUHN. cor. Norris Cedar

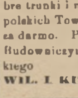
Receptv dokładnie sporządzane ze świeżych i czystych lekarstw po niskich cenach.
C. H. Senderling,
APTEKA
1730 Frankford Ave., Phila., Pa

Pelagia Kupsa.
Krawcowa Modniarka
812 S. Front ulica
Poleca Szan. Rodaczkom Zakład swój znany już chlubnie z eleganckiego kroju — sumiennego wykończenia — sławności w terminie oznaczonym i cen bardzo umiarkowanych.

W POLSKIEJ KOLONII
KOPERNIK
WE WINSCONSIN
gdzie już około 100 osadników się okupiło, i gdzie polski duszpasterz się znajduje, mamy jeszcze kilkanaście tysięcy akrów, pięknej urodzajnej roli, którą sprzedajemy od 5 dol. za akier, i wyżej, pod bardzo dogodnemi warunkami. Przez sam środek, osady kopernika, która położoną jest w pobliżu CHIPPEWA FALLS, ST. PAUL I MINNEAPOLIS, przechodzi kolej SOO. Nadto w granicach tej kolonii są miasteczka LEHIGH STRICKLAND, i WEYERHAUSER w odległości 2 do 5 mil. W Lehigh i Strickland są wielkie piły gdzie pracuje po kilkadziesiąt robotników i gdzie można sprzedać wszelkie twarde drzewo.
W Weyerhauser, mieści się dywizya kolej Soo, która mając tam swe warsztaty, również zatrudnia pokaźną liczbę ludzi. W każdem z tych miast można zawsze sprzedać za gotówkę podkładki kolejowe, słupy telegraficzne i drzewo w sążniach. To też prawie samem drzewem, jakiem grunta w większej części są pokryte, można wypłacić farmy, tem więcej, iż leżą one tylko ćwierć mili do 5 mil od miast i kolei, zatem dowóz drzewa łatwy.
Ziemia zdatna pod zboże i warzywa, a klimat zdrowy, przeto też rodacy, w Kopernika osiedleni, nigdy tego żałować nie będą.
Kupującemu zwracamy całkowitą podróż, a pragnący obejrzeć nasze farmy, dostaną tykiety za połowę ceny koleją Soo.
Piszcie po polskie illustrowane opisy, mapy i informacye do:
E. H. HOBE,
315 Jackson st. — — St. Paul Minn
G. I. IZDIOREK Polski Agent.

Czysta krew jest koniecznie potrzebną dla zdrowia. Jeżeli cierpisz na wysypkę, białe napuchnięcia i zgubę energii, niemoc i katar, masz krew zanieczyszczoną i potrzebujesz
SEVERY CZYŚCICIELA KRWI,
najlepszego i najodpowiedniejszego środka na oczyszczenie krwi
Cena $1.00.
NIE ROBI RÓŻNICY, na jaki rodzaj bólu głowy cierpisz —
SEVERY PROSZKI NA BÓL GŁOWY
bezwarunkowo w najkrótszym czasie Cię wyleczą.
Cena 25 cent.
Człowiek ubogi, jeżeli potrzebuje lekarstwo, nie może długo próbować, które mu pomoże. Chce on coś dobrego, coś pewnego.
SEVERY BALSAM ŻYCIA
stoi wysoko nad wszystkiemi lekarstwami; wyleczy zatwardzenie, choroby żołądkowe, dyspepsyą, niestrawność, dolegliwość żółci i wszystkie cierpienia wątroby. Cena 25 cent.
Na sprzedaż w aptekach i ogólnych składach.
W. F. SEVERA, Cedar Rapids, Iowa.

SALONISTA
Cooney
958 960
Na S. FRONT ULICY
Nie tylko że ma najlepsze napoje, bo sam osobiście importuje z najsławniejszych fabryk i browarów — ale odznacza się nadto szczególną grzecznością dla Polaków z którymi sympatyzuje.
—PRZEKONAJCIE SIE—

ALEX MASŁOWSKI
415 MAIN ST. PLYMOUTH. PA
Polska Grosernia i skład galanteryjny,
Polski Salun i piwiarnia oraz RZEŹNICTWO (buczernia)
Utrzymuje dobre i świeże towary groserniczne.
Piwo znajlepszych browarni i znakomite wina, wódki i likiery
Dobre świeże mięso, kiełbasy itd. Sprzedaję po niskiej cenie
415 Main St. PLYMOUTH, Pa.

W. PEPPER.

Fabryka instrumentów dla orkiestr wojskowych
Wyrabia importuje wszelkie muzykalne instrumenta
Wydawca nut i książek do muzyki.
Książki do nauczenia się grać na różnych instrumentach Nuty do pianina za pół ceny
Katalogi darmo dla każdego, przyślij
Chicago 147-149 Wabash Av. P[illegible] ila 8ma i Locust

AGENTÓW

potrzeba za dobrą opłatą, do sprzedawania naszych ocenionych wyrobów, bez których żadna tak polskojak i amerykańska rodzina się nie może obyć. Każdy który chce rozpocząć bardzo dobrzi się opłacający interes, powinienjak najwcześniej lub też tylko wolny czas dla tego pracy, niech pisze po bezpłatne próbki cyrkularze i t. p.

C. I. Schoop & Co.
No. 69 State street, Racine, Wis.

WANTED AN IDEA Who can think of a simple thing for patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer.

Sprawy Wojskowe

ZAWIADOMIENIE

I-szy i II-gi Oddział Wojnych Polskich Krakusów w Jersey City — daje swoją

Dwudziesta Roczny Bal

we Wtorek — dnia 4-go Maja r. b. w National Hall 187-189 Brunswick ulicy, na który zaprasza Szanowne Panie — Rycerstwo — Towarzystwa — Młodzież i Obywateli wtem przekonaniu, że wszyscy zechcą łaskawie przybyć na naszą Zabawę w 20-tą rocznicę naszej wytrwałości w służbie narodowej.

Orkiestra doborowa — Wejście 25c. początek o godz. 6-ej

Komitet Balowy.

W Drukarni „Patryoty" wyszła książka p. t. **Klejnoty Poezy Polskich**. Są to w istocie Klejnoty najpiękniejsze, wybrane z tak bogatych zbiorów poetów polskich — Cena: tylko 30c. Oraz **„Zbior Powiastek** Humorystyczno-Romantycznych — zawierający dziewięć wesołych powiastek Cena: tylko 15c

OSTRZEŻENIE.

Powiadamiam tych panów którzy nie zwrócili należytość za bilety rozprzedane na Bal Sokołów w miesiącu Wrześniu — że jeżeli w ciągu dni 3-ch nie uregulują rachunków, nazwiska ich jak **naciągaczy** będą podane do publicznej wiadomości

Czołem!

Kaj. Dzewalski. sekr.
122 Wharton st.

WIADOMOSCI MIEJSCOWE.

Lista Ofiar.

złożonych na portrety
KOSICUSZKI I PUŁAWSKIEGO

ob.	Dr. J. Sawicki.....	$ 2.00
"	P. And. Wroński.....	$ 1.00
	Grupa I Z. N. P.....	$ 5.00
	Za złożonych dawniej	$ 6.75

Wogóle po d. 23, bm. złożono $: 14.75.

Grupa I-sza wyszyguowała a kasy 11 dol. na fotografią pierwszych sztandaroviczi Zw. N. P. które będą oprawione wpiękną ramę. Obraz ten ma być umieszczony podczas Sejmu na sali Sejmowe a następnie będzie oddany na własność Związku. Będą na nim oftografie ob. J. Andrzeziewicza, Popielińskiego J. Blachowskiego, Lipińskiego, i Shunesta.

Dalej, grupa nierawna ofiarowała dol. na portrety Kościuszkiego i Puławskiego które mają być umieszczone w Independence Hall. Warto by, aby inne Grupy potpisowały także, ze swemna ten cel ofiarami.

Do szan. Przemysłowców!

Organizuje się Stowarzyszenie Polsko-Słowiańskich Przemysłowców.

— Kasino —

tej Organizacyi, mieścić się będzie w gmachu „PATRYOTY" Pierwszy mityng odbędzie się dnia 9-go Maja na Sali, pod nom. 1843 Frankford Ave. na który tylko osobom listownie zaproszonym wstęp będzie dosewolony. Bliższe wiadomości i informacye podamy w przyszłym numerze,

Święta minęły poważnie, spokojnie urozmaicone, bez żadnych skandali — jak to niegdyś za złotych czasów. Groby ślicznie przystrojone były tłumnie odwiedzane — a w dniu Zmartwychwstania Pańskiego kościoły nasze były przepełnione.

Wieczorek poniedziałkowy Tow. Dram. im. Mickiewicza udał się doskonale Sala była przepełniona. Bawiono się ochoczo. Najbardziej ubawiła publiczność loterya, pomysłu prezesa p. W. Nowaka. Wiecej takich nieprzetenzyonolnych wieczorków — a publiczność chętnie opuści szumne bale — dla zabaw dawnych przez Kółko im: Mickiewicza.

Przedstawienie wtorkowe To: Śpiewa św. Cecylii (parafiw Stanisława) ściągnęło także sporo publiczności. Odegrano „Wigilia św. Andrzeja." — Pan Sanieński dowiódł, że jest nie tylko doskonałym muzykiem, organistą — ale zarazem miłośnikiem Sztuki i dzielnym pracownikiem Reżyserem

Obchodów Majowych, będziemy mieli nie trzy jak co piesiliśmy, — ale aż cztery — i to w tym samem dniu. Najlepiej zapowiada się Obchód którym zajmują się towarzystwa Związkowe i Narodowe, a który odbędzie się w „Harmonia Hall" na 3 ej i Green ulicy z poniedziałek d. 8 Maja.

Niezapomniano i o naszym wiekowym Weteranie p. Suffczyńskim. Zacne towarzystwo Kościuszki interesuje się nim. Członkowie tego tow. odwiedzają go regularnie i zaopatrują w potrzebne wygody.

Pan J. Andrzejkowicz, patrzyba naszej kolonii, zamierzył w końcu wrzesienia tygodnia na zdrowiu. Mamy nadzieję, że obecna temperatura wkrótce ulepszeją i zdaje się na dobre ustalona, dopomoże Mu do podziwu odjęcia się. Codzi Bole!

Parada na cześć Najpr. ka arcybiskupa Ryana, przy pięknej pogodzie była nad wszyscy wspaniała. Udział w niej wzięto w ścisłych szeregach 30 tysięcy. Ciżawych zaś obliczają na 300,000. Świetel miryady — ogni sztucznych tyle, że pomimo ostrożności odwiezione do szpitala 12 osób poparzonych nie licząc maszyby obrażonych. — Polskie pa rafie odznaczyły się porządkiem i szykownością Rycerzy św. Kazimierza, których ks. arcybiskub powitawszy, podniósł rękę gdy defilowali i przezutowali przed nim z całą galanterya lśniącem wśród ogni szablami. Rycerzy prowadził kapitan W. Nowak. Na ulicach Rycerze nasi byli witani przez obywateli szczególnem, pochlebnem odznaczeniem, za ich bogaty i strojny uniform. Dzielną postawą i prawdziwie marcyalny marsz. Orkiestra dyrygował p. Stanfrański, także w bogatym uniformie kapelmistrza Rycerzy św Kazimierza Nie rozumiemy, dla czego inne tow. Wojskowe nie wzięły udziału w tej symbolicznej paradzie na cześć naszego arcypasterza. Parada była piękną i długą, że udział w niej brali nawet inni wierzy. Ale piękniejszemi nadto wszystko, były ceremonie w kościele Katedralnym. W presbiteryum zasiedli kardynał Gibbons, Mgr. Martinelli nuncyusz papieski, 22 arcybiskupów i biskupów, kilkunastu monsignorów, prałatów przeszło setka kapłanów z prowincyi. Sumę celebrował pontyfikalnie arcybiskup Jubilat a kazanie wygłosił arcybiskup Hennessy z Jowa. Następnie, w imieniu duchowieństwa archidyecezyi przemówił ks Luzhlin, w imieniu świeckich p. Megargee, w imieniu dawnych dyecezan w St. Louisie Powers. Wszyscy przemawiali pięknie wyliczając zasługi Jubilata tak liczne i życząc Mu łoszkać złotego jubileuszu biskupiego, — ale przemowa Jubilata przekonała wszystkich że słusznie nazwano Go „złotoustym!!

W liczbie prezentów w dniu tym złotych Jubilatowi, najmilszym dla Niego był koszyk świeżej, zielonej Koniczyny nadesłany z rodzinnej wioski Irlandyi. Liście koniczyny należą do herbu Irlandyi, barkami jej (shamrock) irlandczycy zdobią swoje kapelusze podczas świąt i obchodów narodowych.

Kapitoł to jest zarządstanu Pennsylwanii nie bodzie przeniesiony do naszego miasta. Pozostanie w Harrisburgu.

Prezydent McKinley przybędzie do Philadelphi dnia 15 maja, na uroczystość odsłonięcia pomnika wzniesionego dla Washingtona w Fairmond parku.

Polskie listy na Poczcie.

Bartus Katarzyna,
Arbuszewski Szymon
Rogalski Teofil
Bojarowna Teofil

za 250 dol.

Do sprzedania jest piekarnia egzystująca od lat 8 min w dobrem miejscu Bliższych szczegółów odnieśli Michał Ot 439 E. Allegheny Ave. Phil. Pa.

POTRZEBA młodego człowieka do sprzedawania dobrze odpowiedzialnej firmy. Zapłata 25 procentowa i wszelkie wydatki. Przyczyna dla tej zwarawiania potrzeba zakładzenia. Przesyłajcie swoje adresy i kupery i markę pocztową na odpowiedź do The National, Star Insurance Bldg., Chicago Ills.

ODPOWIEDŹ
DLA OSZCZERCY

1897 roku 13 Apryla.

Szanowna Redakcyo „Patryoty"

Niniejszem upraszam proszę o sprostowanie, zarównie jako i o umieszczenie kilku słów, arcy-tłumaczowi z Litewskich gazet

W No. 14, „Patryoty" umieszczono od Redakcyi; o podpisanych w manuskrypcie. — Otóż: zamiast Prezes, ma być Sekretarz, zamiast Kozakiewicz powinno być Kozakowski.

Zbeszcześcił się podły narwaniec, spadła mu z ócz fałszerska maska.

Poznaj brudny oszczercu, kto jest autorem korespondencyi — podpisanej: dwaj paralianie — w której to korespondencyi dowiodłem prawdziwemi faktami, o jego podłym podstępie; w miarę potrzeby, tą rzą ograniczyłem się, na ile było można

Od dawna bezczelne kłamstwa i oszczerstwa, podawane w brudnym szpargale „Jedności" — jest zanowiem zdemaskować osław. e. ie A. Monke, który śmiał — oszczerstwa na Wielki Księżyc jako też i na zacnych obywateli.

Spodziewam się że Obywatele, nie zamierzają upomnieć się o zapoczenie sławy i honoru swego.

A parafianie zapłacą godną dla tego łotra zapłatę za potwarze zrane na swoje wielkiego proboszcza i za informacyę o tewskiej Parafii.

Siekacz o kamień.

Proszę szan. Redakcę o umieszczenie jak pierwszy korespondencyi.

K. Kozakowski
Grand St. Edgemond st.

SOCYALISCI POLSCY.
w
Parlamencie we Wiedniu.

Cóż to za życie zaro to się nagle w skołu w wewnątrz wybranego gmachu parlamentarnego na Ringu w Wiedeniu! Pałac ten łoński z przepyszną kawanadą drzemał sennie nibyto zaklety, od dłuższego, długiego czasu. Mowy, rzemiasły w nim przed Iwkami pustemi, prosa ustawodawcza zdatnawiała się prawie mechanicznie, a jakch sporadycznie i rzadko to bu bnal pomiędzy miętności i żywszej efektwcyi, to było w tem zawszeczek z burzą w szklance wody, która się wnet uśmierzała a potem szła drzemka dalej. Inaczej teraz inaczej. Dawniej mało się kto trzeszczył o tem, co się wewnątrz gmachu, zwanego „greckim teatrem", działo — obecnie wszystkie oczy z wytężeniem zwrócone na niego; dawniej unikał go, kto mógł dziś niemą się fale tłumu ze wszechstron okalają go nibyto zalew lodowy a każdy tłoczy się i przebija przez tłum, by się tylko dostać do jego wnętrza, by być na posiedzeniu pierwszem nowszego, by, być świadkiem uroczystej dziejowej chwili, która oznacza ważny okres w dziejach Austryi. Straż policyjna na wszystkich rogach — plutony jej strzegą porządku i ładu. Setny, tysięczny tłumu zdoła się przemycić do wnętrza gdzie już dawno „wszystkie miejsca zajęte", reszta stoi, faluje zwartą masą, by z zewnątrz, czy najmniej uchwycić jaki szczegół obrazu, który wewnątrz zawdzięcie.

Najwyższe naprężenie, szczyt ciekawości tego co będzie w nowej izbie? burz prawdopodobnych w niej. Nowe stronnictwa bowiem przekroczyły przeparlamentu. W liczbie czternastu wciągają socyalni demokraci z światoburczym zapędem a na ich czele „głowa rzyna" Daszyński; młody, przystojny, elegancko ubrany, z „oczyma wilczemi", które dla płci pięknej dużo mają uroku Na przeszej rzut oka możnaby go raczej wziąć za dandysa podbijającego serca niewieście, aniżeli za „proletaryusza" Obok niego drepcze żyd polski dr Leo Verkauf wybrany w Liberen w Czechach. Uchodzi on za wielkiego w rzeczach społecznych. Jest to redaktor rabina socyalistycznego, którego wiecie doturlać się dobrych robotników. Co zadziwiają się wielu po swoim wybraniu z swoją twarzy w horach świrolli w dość oryginalny sposób, malującem plakatów czerwonych z takowemym napisem: „Reichenberg (Liberec) hat heute einen polnischen Juden gewählt! Es lebe die internationale Sozialdemokratie!" Nie można temu plakatowi odmówić humoru zuchwałstwa, no a także i dobrego smaku.

Towarzysz Kozakiewicz z twarzą Chrystusowską kroczy w fantastycznem ubraniu. Ma on coś w sobie z nieboszczyka coś z nihilisty rosyjskiego, typ chybionej egzystencyi w rodzaju Dzieweckiego „Towarzysz" Rosel, wybranec Gracu, lubo krawiec, ubrany także oryginalnie, dosadnie Niebieska koszula z czerwonym krawatem tworzą polichromią akrajności u niego. Drużyna socyalnych demokratów kroczy śmiało, niemal narzyalnie, jak gdyby szturmem chciała zdobyć gmach parlamentarny. Damy wam! — przeciąga wy związać z każdego oblicza a wszystko to zabarwione pewnemi znamionami fizyczy. Niejeden z widzów, starszy doświadczeniem kiwa głową na ich widok z lekceważeniem myśląc: wszystko to już bywało, bywali jeszcze śmielsi, zapamiętalsi, uchwalsi i zaroznoimalsi, ale świata do góry nogami nie przewrócili.

Nowy poseł przemyski dr. Kolischer wygląda całkiem na rabina, ale ewilirowanego. Robi się mody samer Stychać Stojałowczyki! Jawi się ich pięciu. Zwinny i ruchliwy dr Daneiuk, jeden z najmłodszych posłów izby, na czele, obok niego ksiądz Szpender, mający w sobie coś z ascety, z zasuszona, budą twarzą otoczoną przenikającymi oczyma. Posel Cena z tej grupy uderza swoim ubiorem: białem kołnierzem z patrektem wyszyciami Ale tuż jawi się także grupka „ludowców", złożona z trójki: dr. Winkowski, Bocko, Kremen. Inteligentna twarz Boika, jedna wyrazu, uderza wszystkich. Ubrany bardzo ubogo ten poseł. w surducie wyszedł do kolan butach i bez krawatu Wiedeńczyk wstydły go za biedniejszego przedniejszego robotnika Ubiór jego przedstawia trudnie ubóstwo ludu z Galicyi. Potoczek, także chłopi wyglądu obok Boyki prawie na — hrabiego. Nie dziw, jest od lat 8 ciu już posłem i jest też zamożniejszym.

Stych ć przeciągle dzwonienie sali. To znak, iż posiedzenie się rozpocznie. Wszystko ucichło się teraz ku wschodom do sali. Szukanie miejsc i zajęcie miejsca. Niezadowolenie z otrzymanych miejsc. Na skrajnej lewy rozsiadł się Lueger ze swoimi, obok socyalni demokraci Cena w bliskiego usiadł obok Leugera, (antisemita) z którym też żywo przez cały czas rozmawiał. Cena, z chłopów polskich umie najlepiej o niem ecku, inni prawie wcale. Będą więc w początkach siedzieli w przymowie na — turecki — z nami.

90 YEARS' EXPERIENCE.
PATENTS
TRADE MARKS, DESIGNS, COPYRIGHTS &c.
Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain, free, whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Oldest agency for securing patents in America. We have a Washington office. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the
SCIENTIFIC AMERICAN.
A beautifully illustrated, largest circulation of any scientific journal, weekly, terms $3.00 a year; $1.50 six months. Specimen copies and HAND BOOK ON PATENTS sent free. Address
MUNN & CO.,
361 Broadway, New York.

Edrich's Hall.
Tak z całej kolekcyi czasu na zabawy, Stowarzyszenia, Towarzystwa, Bale, Zabawy, Pikniki, Wycieczki, Zebrania, Koncerty, Spotkania, Odczyty, Wesela, Pogrzeby, Kawalerskie przy lat stanu, wstępnie do nas, bo miejsca dosyć, stołów jedzenia i piwa dobre i chłodne. Pamiętaj adres:
Henry Kofke
COR. ASH & BROWN ST
BRIDESBURG, Phila. (6-57)

Bayerne City H. ...
74 E. 21 ulica
MARCELI WZOREK,
poleca swan: rodakom swój zakład mięsowy i groserieczy — Zaopatrzony w najwyborniejsze produkta i zawsze świeżo mięso. Specyalny wyrób Polskich kiełbas

W. OSZUS, IK
Zrobi po tej Rocznicyjak jako dotychczas! Wszelkie roboty w mojej zakład rzeźnicy w Hamburg, dostać się w sobie nieco wszel. tego gatunku ciekawy pasek, szkoły, jeterki, wędzonki, szynki &c.
Rodacy popierajcie swojego który wiarom mieszka pod 516 S. 7-mej ul. Reading, Pa.

$100 NAGRODY $100
Wypłacę powyższą nagrodę każdemu, kto zmiana przez tak zwane domowe medicyny wyleczam na chorób płucowych i nerwowych także przyczyny i nałogowstwa tychże. Taka medicyna jest nieszkodliwa, lecz pacjentów cierpiących na następstwa niedomożności i samogwałtu w młodości i w latach późniejszych zawiadomię o środkach za pomocą których po wielu latach cierpienia wyleczyny zostałem Pod Bliższemu poczta na odpowiedź napisząc dziś do
CHARLES JOHNSON
Box 512 G.
Hammond Ind

O'Byrne & Ertel
247249 South st.
PHILADELPHIA, PA.
Dla tego jedzą stół zawsze.
Posiadają wszelki dobór obrazów, zegarów, dywanów i innych rzeczy w wszelkiego gatunku ale odbierzemy na cenowy i dogodniejszych tanej niż gdzie indziej. Kwestyi, ciągłej i płacenia w tygodniu — i wszystko dobrzy do strzymania wszelkiego rodzaju towaru.
W Hawie i katolicko miejsce na
247 - 249 South St.

JEDYNY
Polski Doktor
Medycyny—Chirurgii
i Akuszeryi
Dr. J. Ad. Sawicki
814 S. 3-cia ulica
ordynuje od g. 8 do 10 rano,
" " 3 " 4 popoł.
" " 6 " 10 wecz.
Wzywać można post-kartą lub telegramem — z dokładnem oznaczeniem adresu.

Andrzej Ryszłogi
781 S. Front Street.

Jest Polska fabryka czekolady karmelków (kendy) polecą się Szanownym polskim kupcom kramarzom — groserzykom i t. d. Sprzedaje hurtownie i detalicznie. Ordery zamówione z prowincyi u skutecznim natychmiast.

JEDYNY SPOSÓB
Jedyny sposób do podwojenia twej siły jest używanie piwa z Betza Browar ni które dostarczam sądkami i bokami na każde zamówienie każdemu do domu Moje Rodaku weselo, chrzciny lub jaki zabawę, czy urządzasz bal lub pik nik należy napisać do mnie post kartę a punktualnie piwo będzie dostarczone Rodacy poleca się Waszej pamięci!
— Wasz Ziomek
ANTONI SMOLCZYNSKI
630 Fisher st. P. R. Philadelphia.

T. P. COONEYS
2426 Richmond St.
Najwięcej Salon i najlepszego gatunku kufel piwa oraz wódki i napoje, możecie dostać u T. P. Cooneys
2426 Richmond róg Cumberland st.

J. D. BURG
APTEKARZ
Ma na składzie rozmaite lekarstwa dla chorych które sprzedaje po najniższych cenach potrzebującym.
Szczególnie poleca wynaleziony w roku 1891 „Cough Syrup" (syrup na kaszel). Cena butel 25 c.
Proszę niezapomnieć:
Rog 4-tej Brown Phila.

POLSKA GROCERNIA
F. KZEPA róg Tark i Edgemond St.
Polecam Szanownym Rodakom swój interes w którym można dostać kupić wszelkie towary w zakres groserniczy wchodzące.
Utrzymuję także różnego gatunku mięsa, wędliny, polskie kiełbasy i t. d.
Ceny sumienne.

R. N. KING,
ADWOKAT SĄDU WYŻSZEGO
Podejmuje się prowadzenia wszelkich spraw we wszystkich sądach.
1403 Filbert St.
Philadelphia, Pa.

PO WSZELKIE SPRAWY
sądowe proszę się zgłosić do
Ludwika Rauchuta,
428 Race St.

Po najtańsze i najwygodniejsze — buty trzewiki i pantofle — udajcie się do
JOHN KOONZ
Jest to największy Skład obuwia w Port Richmond
2838 Richmond St
— Ceny stałe. —

Nowa „Standard Hala"
622-624 S. 4-ta ulica Phila.
Wspaniała Sala nowo zbudowana na 4 tej ulicy 622 na które 1000 osób może wygodnie się bawić i tańczyć. Salę tę można wynająć na bale, wesela, mityngi — za bardzo przystępną cenę. Bliższych informacyi udziela zarząd sali
Gabel & G. Bobitki
305 Christian st.

Piotr Jurczynski,
777 S. Front St. Phila., Pa.
Jedyny polski mleczarz na południowej stronie miasta.
Dostarcza do domów mleko, masło, jaja, ser i t. d. Rodacy kupujcie u swego

POTRZEBA!
zbójnej do zwykłej domowej roboty — z głosić się pod nr.
1921 N. 5th st.

Do sprzedania
Krowa, konie i powozy.
Oraz property pod No:
2414-16-18 Sergeant st. Phila
Bliższych wiadomości dzieli:
D. W. Hendrickson.
2414 Sergeant st. Phila. Pa.

Teatr i Bal
urządza Tow. Kółka Dram. im. A. Mickiewicza
dnia 24 Maja 1897 r.
na sali
GERMANIA HALL
przy Sej i Girard Ave
odegraną będzie sztuka pod tytułem
„Herod Baba"
wstęp 25 cent od osoby. Początek o godz. 8 wiecz. Do tańca udziału zaprasza Szan. Pol jak najuprzejmiej.

— PIĘKNY SALON —
Jest do sprzedania w Camden w bliskości Polskiego Kościoła — pod korzystnymi warunkami. Mam także na sprzedaż piękną lotę obok Salonu
Zgłosić się należy interesowanym pod nr. 1135 Liberty st Camden N. J.

Dr. Baker
Przyjaciel Polaków
przyjmuje chorych
w Filisie
8—10 rano
2— 3 po poł
6—8 wiecz.
Wzywać można post-kartą lub telegramem z oznaczeniem adresu.
Dr. Abu. Geo. Baker
404 Susquehanna Av.
na północnej stronie miasta
Mówi po polsku

Niebieski Front kartofli Stej
42 c za buszel najlepsze Peach Blow kartofle, jabłka 25 i 30 c. za ćwierć. Proszę wstąpić i zobaczyć wyłóż takowych a przekonacie się o dobroci. Bezpłatnie się odstawia w miasto. West Philadelphia, Germantown i Frankford. Proszę wstąpić albo napisać Pocztową Kartę pod 1357—1359 Germantown Ave.

G. HAMMER, Jr
SALON.
Wina, biery i wszelkiego rodzaju trunki w najlepszym gatunku.
Sta ul. róg Noble.

Bridesburski Szewcki Dom
Bridge i Richmond ulica.
Męzkie robocze trzewiki z sznurkami, zapinane albo z gumą po $1.00 i 1.25
Chłopców robocze trzewiki — — —